

VAKOK VILÁGA

LXXX.
évfolyam
12. szám

2019.
december

Búcsúzunk pár évre az esti
fényekben pompázó székháztól

 MAGYAR
 VAKOK ÉS GYENGÉNLÁTÓK
 ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

Tartalomjegyzék

Rendezvényeink

- 3 Reménykeltő szavak, biztató eredmények – dr. Roska Botond tartott előadást a látásvisszaállító génterápiáról
- 5 További tudnivalók Roska Botond előadásával kapcsolatosan
- 6 LESEK konferencia – Semmivé válnak az akadályok

Házunk tájáról

- 8 Elfogadta a parlament a szövetség által kezdeményezett jogszabály-módosítást
- 9 Mégsem lesz kötelező a nyelvvizsga a felsőfokú felvételre jelentkezőknek

Nemzetközi hírek

- 10 WBU sajtóközlemény a fogyatékossgal élők világnapja alkalmából – 2019.12.03.
- 13 Beszámoló az EBU 11. közgyűléséről
- 17 Egyeztetés az osztrák látássérültek képviselőivel

Nyelvünk csodái, irodalmunk szépségei

- 18 A hangomat adom – beszélgetés Fekete Ágnessel
- 21 Anekdoták híres emberekről 2
- 23 Harangi Emese: Kispados karácsony
- 25 Versvilág – összeállította Árvay Mária

Első a család

- 29 Akik a távolból helyettünk látnak – Bemutatkoznak a Távszem operátorok
- 30 Beszélgetés Mezei Andrea Távszem operátorral
- 32 Beszélgetés Viczián Attiláné Távszem operátorral
- 34 „Mostan színes tintákról álmodom” – Endes-Ábrahám Ákossal, a III. Nemzeti VERSeny tízéves különdíjasával beszélgettünk
- 39 5 év alatt vakságot és járóképtelenséget okoz a kór, amelyre most sikerült találni egy ellenszert

Tuti tippek, rövid hírek

- 40 Túl a hatezredik híváson – Távszem nyilvános tesztidőszak a számok tükrében
- 41 444-en értékelték a Távszemet
- 41 A Távszem novemberben bejárta az országot
- 42 Közel 2000 alkalommal segített novemberben a Távszem
- 43 Hol tart a 322 darab iPhone beszerzése?
- 44 Új könyvek az online hangoskönyvtárban
- 44 Okosmorzsák
- 45 A VoiceOver rotor használata
- 46 Szöveg kijelölése a rotor segítségével
- 46 Kapcsolódás egyszerűen vezeték nélküli hálózathoz
- 47 Segítségkérés a JAWS képernyőolvasó használatával hatékonyabban
- 47 Mi történt a kutyaiskolában?

Meghívók, közlemények, hirdetések

- 48 Költözés miatt szünetelnek a szolgáltatások
- 48 2020. évi munkaszüneti napok és áthelyezett munkanapok
- 49 Koncert Látássérülteknek

Rendezvényeink

Reménykeltő szavak, biztató eredmények – dr. Roska Botond tartott előadást a látásvisszaállító génterápiáról

Az MVGYOSZ szervező munkatársainak minden várakozását felülmúlta az az érdeklődés, amivel a látássérült és ép látású jelentkezők – érintettek, hozzátartozók és szakemberek – érkeztek dr. Roska Botond professzornak a látásvisszaállító génterápiáról szóló előadására. A vártnál lényegesen

nagyobb érdeklődés miatt még az előadás helyszínét is meg kellett változtatni, hiszen az MVGYOSZ székházának nagytermében a közönség fele sem fért volna el. November 19-én délután a Lurdy Konferencia Központ 700 fős termét megtöltötte az érdeklődő hallgatóság, a professzor úr pedig nem okozott csalódást nekik.

Nagyné Berke Mónika, az esemény főszervezője és dr. Nagy Sándor, a szövetség elnöke bevezetőjében arról beszélt, hogy a genetikai kutatások várakozást keltenek azokban az emberekben, akik valamilyen fogyatékos-sággal élnek. Méltatták a professzor úr eredményeit és munkásságát, amivel világszerte látássérült emberek millióinak ad reményt arra, hogy állapotuk javulhat, vagy legalább nem romlik majd tovább.

Roska Botond 1969-ben született Budapesten. A Semmelweis Egyetemen szerzett általános orvosi diplomát, majd a Kaliforniai Egyetem Berkeley intézetében doktorált, ezután a Harvardon tanult genetikát és virológiát. 2005 óta él Bázelen. A Bázeli Egyetem orvosi karának professzora, 2018 óta a Molekuláris és Klinikai Szemészeti Kutatóközpont igazgatója. Az elmúlt időszakban három rangos orvosi díjat is megkapott, mindegyik elismerést első magyarként érdemelte ki. 2019-ben Áder János köztársasági elnöktől vehette át a Magyar Szent István-rend kitüntetését.

Roska professzor huszonöt év után most először tartott tudományos előadást anyanyelvén. Megnyerő és közérthető stílusa hamar elvarázsolta a hallgatóságot, bizonyára az érdekes témán túl ennek is volt köszönhető az a csend és odafigyelés, amivel az előadást követték a megjelentek. A professzor nem ígért csodás gyógyulást és mindenre ható gyógymódot, hanem tárgyilagosan mutatta be a genetikai és neurobiológiai kutatások legfrissebb eredményeit, amelyek lehetővé teszik a szem ideghártyáját alkotó sejtek fényérzékenységének visszaállítását.

Roska Botond és kutatócsoportja feltérképezte, hogyan nyerik ki a vizuális információt a környezetből a látórendszer különféle sejtjei. Vizsgálati eredményeik alapján kidolgoztak egy olyan génterápiát, amely visszaállíthatja azok látását, akik genetikai rendellenesség miatt lettek látássérültek. A svájci kutatócsoport által kifejlesztett terápia lényege, hogy a sérült szemideghártya, retina megfelelő sejtjeinek működésébe való beavatkozással képesek eljuttatni a vizuális információt a betegek központi idegrendszerébe. A laboratórium kifejlesztett egy olyan számítógéppel tervezett szintetikus vírust, amely be tud jutni az összes retinasejtbe. Ezek az ún. vektorvírusok génterápiás hatóanyagokat tudnak szállítani, melyek kizárólag abban a sejt-típusban fejtik ki hatásukat, amelyek a látásromlásért felelősek.

Az ismertető a látás folyamatának és a retina működésének egyszerű magyarázatával kezdődött, majd a professzor által létrehozott intézetben zajló alapkutatások és az ezek eredményeként jelenleg is kidolgozás alatt álló génterápiás eljárások bemutatásával folytatódott. Olyan dolgokról hallhatott a közönség, amit a laikus ember szinte el sem tud képzelni: mesterségesen növesztett retináról, amit emberi szembe beültetni ugyan még nem lehet, de a génterápiás eljárások vizsgálatára már tökéletesen alkalmas, az ún. bázisszerkesztő gépről, ami a hibás géneket „javítja ki”, a mára már elavultnak számító retinachipes kutatások tapasztalatairól és arról, hogy az ember géntérképe egy nagyjából százkötetes könyvtárban leírva hozzáférhető.

Zárásként dr. Roska Botond megválaszolta az érdeklődők által előzetesen megküldött kérdéseket. Sokan voltak kíváncsiak arra, hogy milyen szembetegségek esetén segíthet a kutatócsoportja által kifejlesztett terápia. Megtudhattuk, hogy az eljárás elsősorban a macula degeneratio fiatalkori változatával élőknek jelenthet reményt, főleg akkor, ha a retina sejtjei még élnek és ha már nincs hasznosítható látásmaradvány. De ahogy azt a sajtóban is nyilatkozta: „olyan vakság, amin nem lehet segíteni, nem létezik”. Ezt a kijelentését úgy magyarázta, hogy a génterápiás eljárások hosszabb távon

minden látássérült ember számára javulást hozhatnak. Sokakat érdekelt az is, hogy mik a javulás esélyei azokban az esetekben, amikor a látásvesztés nem genetikai eredetű, illetve amikor egy már többször műtött szemről van szó. Többen kérdezték, hol zajlanak jelenleg klinikai vizsgálato-

tok, mely eljárások kipróbálására lehet jelentkezni „kísérleti alannak”. Arra is sokan voltak kíváncsiak, hogy a génterápiához szükséges-e legyengíteni az immunrendszert, illetve hogy a terápia során a szervezetbe jutó vírusnak vannak-e ismert mellékhatásai. Felmerült az a kérdés is, hogy életkorfüggő-e a beavatkozás sikeressége, hogy rövid vagy hosszú távon jelenthet-e megoldást a génterápia és hogy milyen kockázatokkal járnak az effajta beavatkozások. Tekintettel arra, hogy a génterápiás eljárások többsége még kutatási fázisban van, a professzor úr szerint sok kérdésre nem lehet még teljesen pontos választ adni.

Az MGVYOSZ elnöksége prof. dr. Roska Botond részére Louis Braille-emlékérmét adományozott a szembetegségek javításáért végzett kiemelkedő tudományos munkája elismeréseként, melyet dr. Nagy Sándor elnök az előadást követően adott át a professzor úrnak.

Aki lemaradt az előadásról, az sem maradt ki semmiből, hiszen az előadás hamarosan meghallgatható lesz az MGVYOSZ Hangoskönyvtár alkalmazásban. A látásvisszaállító génterápiás eljárások fejlődéséről, az esetleges klinikai kísérleti lehetőségekről és egyéb fejleményekről pedig a jövőben folyamatosan beszámolunk.

Németh Orsolya

További tudnivalók Roska Botond előadásával kapcsolatosan

Tájékoztatjuk önöket arról, hogy a prof. dr. Roska Botond és kutatócsoportja által kifejlesztett látásjavító génterápiás módszerével kapcsolatosan dr. Kusnyerik Ákossal lehet felvenni a kapcsolatot.

A professzor úr kérése, hogy csak azok keressék őket, akik vagy személyesen részt vettek az előadáson, vagy akik már meghallgatták az előadást az MGVYOSZ Hangoskönyvtár alkalmazásban, és így van róla elképzelésük, hogy mi a módszer lényege, és hol is tart a kutatás jelenleg.

Dr. Kusnyerik Ákost az akos.kusnyerik@iob.ch e-mail címen érhetik el. Minden érdeklődő türelmét kéri, mert naponta több száz levelet kap, igyekeznek mindenkinek 5 munkanapon belül választ adni.

A professzor úr előadásának hanganyagát kizárólag az MGVYOSZ Hangoskönyvtár alkalmazásban hallgathatják meg. A szakirodalom kategória alatt érhető el a hanganyag.

A világban folyó egyéb kutatásokról és az azokba történő esetleges jelentkezés lehetőségeiről az alábbi angol nyelvű honlapon tájékozódhatnak: <https://clinicaltrials.gov>

dr. Nagyné Berke Mónika MGVYOSZ munkatárs

LESEK konferencia – Semmivé válnak az akadályok

Évről évre olyan segédeszközök, technológiai újítások és szolgáltatások válnak elérhetővé a látássérült emberek számára, melyek használata nagyban megkönnyíti, kényelmesebbé teszi az életüket. Ezek az eszközök most már olyan iramban érkeznek, hogy szinte alig van érintett, aki az összes tárgy létezéséről, funkciójáról és beszerezhetőségéről tudna, illetve az összes szolgáltatást ismerné. A LESEK, azaz a Látássérült Emberek Segédeszköz Konferenciája azzal a céllal szerveződött, hogy ezeket az eszközöket összegyűjtse és minél szélesebb körben bemutassa az érdeklődők számára.

Idén is az MGVYOSZ székházában rendezte meg a konferenciát a Vakok és Gyengénlátók Hermina Egyesülete és az egyesület Informatikai és Akadálymentesítési Bizottsága november 13-án. A rendezvényt két fő részre osztották: a Hermina teremben különféle egyesületek, segédeszköz boltok kínálatát mutatták be standoknál, az érdeklődők körbejárhatták a termet, és minden asztalnál más-más hasznos tárgyakkal találkozhattak. Az MGVYOSZ segédeszközboltja is kitelepült, digitális és kézi nagyítót, Braille- és beszélő órákat, Braille-játékokat, naptárakat, aláíráskeretet és sok más hasznos eszközt ismertettek meg a látogatókkal. A bemutatott tárgyakat ki is lehetett próbálni, illetve információt kérni róluk. Bár a látogatók tájékozottsági szintje

igen eltérőnek mutatkozott, (volt, aki a Braille-óra létezésén is elcsodálkozott, míg más tisztában volt a beszélő tv minden funkciójával is), azért az MVGYOSZ kollégái mindenkinek tudtak újat mondani vagy mutatni.

Eközben a Sipeki teremben előadásokat

hallgathattak a résztvevők a legújabb és legérdekesebb eszközökről. Az egyik legizgalmasabb készülék az Ács Réka által bemutatott OrCam MyEye 2.0, egy szemüvegkeretre rögzíthető mini kamera, mely szinte második szemként funkcionálva segíti a használója életét többek között írott szöveg felolvasásával, arcfelismeréssel, pénzfelismeréssel, vonalkódok beolvasásával, színfelismeréssel.

Szuhaj Mihály, az INFOALAP elnöke az ország licenc program keretében elérhető, ingyenesen letölthető szoftverekről beszélt. Hallhattunk előadást az eRikkancs digitális újságosról, majd Angyal Gábor, az MVGYOSZ szakmai vezetője mutatott be alaposabban két újdonságnak számító, látássérülteket segítő eszközt. Elsőként a BlindShell telefonról beszélt, mely hamarosan kapható lesz az MVGYOSZ segédeszközboltjában. A szövetség egyelőre kizárólagos hazai forgalmazója a sokfunkciós terméknek. A telefon többek között hangvezérelt, lehet vele diktálni SMS-t, e-mailt, jegyzetet, van rajta internet, időjárás előrejelzés és különféle alkalmazások is. Ezután a CaretechIndependent nevű, fehérbotot kiegészítő eszközt mutatta be Angyal Gábor, amely azokat a magasan lévő akadályokat tudja jelezni, amelyeket fehérbottal nem lehet érzékelni. Fehérbottal deréktól lefelé tudjuk észlelni az elénk kerülő akadályokat, míg ezt a kicsike eszközt rögzítve a ruhánkra vagy a nyakunkba akasztva a deréktól felfelé eső dolgokat is ki tudjuk kerülni. 2 db ultrahangos és 1 db lézeres szenzorral van felszerelve, ezek segítségével észlelhető mintegy 80 fokos tölcsér alakú hatósugárban az elénk kerülő tárgy. Beállítástól függően 1-2 méter távolságról jelzi sípoló vagy csipogó hanggal az akadályt. A lézertechnikának köszönhetően a bezárt üveglakot is „láttni lehet” vele. Emellett bluetooth technológiával okostelefonhoz is csatlakoztatható, és az okostelefonhoz pedig fejhallgatón keresztül kapcsolódva sztereóban is érzékelhető az akadályok helye.

Mivel az MVGYOSZ székházban tartották a rendezvényt, lehetőség volt körbejárni a Távszem irodát, a „főhadiszállást”, ahonnan az MVGYOSZ látássérülteket segítő új szolgáltatása üzemel operátorok segítségével. Nagyné Berke Mónika, a projekt szakmai vezetője egy előadást is tartott az eddig elért eredményekről és tapasztalatokról.

A konferencia nyereménysorsolással zárult, köszönjük mindenkinek, aki eljött, és reméljük, hogy sok hasznos információval távoztak!

Ádám Judit

Házunk tájáról

Elfogadta a parlament a szövetség által kezdeményezett jogszabály-módosítást

Mint ahogy arról november 1-jén már beszámoltunk, az MVGYOSZ kezdeményezte az ingatlan-nyilvántartásról rendelkező 1997. évi CXLI. törvény 33. § (3) bekezdésének módosítását. Javaslatunk arra irányult, hogy az írásra és/vagy olvasásra képtelen személyek (ide sorolódnak a vakok is) ne csak közjegyzői okirati formában tehessenek nyilatkozatot, illetve köthessenek szerződést ingatlan átruházására vonatkozóan. A javaslat előterjesztése során hangsúlyoztuk, hogy a polgári törvénykönyv (Ptk) az írni és/vagy olvasni nem tudó személyek esetében az érintett személyre bízva annak eldöntését, hogy írásbeli jognyilatkozatát közokirati, vagy teljes bizonyító erejű magánokirati formában teszi-e meg. Ehhez képest is indokolatlan és súlyos korlátozást jelent az ingatlanokra vonatkozóan kizárólag a közjegyzői okiratot megkövetelő szabályozás.

Az ingatlan-nyilvántartást, valamint egyes közigazgatási hatósági eljárásokat érintő egyes törvények módosításáról rendelkező 2019. évi LXXXII. törvény, melyet a napokban fogadott el a parlament, az ingatlan-nyilvántartási szabályokat – az MVGYOSZ javaslatával megegyezően – az alábbiak szerint módosította: „Írásra vagy olvasásra képtelen személy jognyilatkozata alapján a jogügylet akkor kerülhet bejegyzésre, ha a jognyilatkozat megfelel a 32. § (3) bekezdésében, valamint a Ptk. 6:7. § (4) bekezdésében előírt feltételeknek” (1997. évi XCLI. törvény 33. § (3) bekezdés.).

A 2020. január 1-jén hatályba lépő módosítás alapján az írni és/vagy olvasni nem képes személyek ingatlanra vonatkozó jogügyleteiket választásuk

szerint akár közokiratba (közjegyzői okirat), akár teljes bizonyító erejű magánokiratba is foglaltathatják. Teljes bizonyító erejű magánokirat kizárólag olyan okirat lehet, amelyen a nyilatkozó fél aláírását vagy kézjegyét bíróság vagy közjegyző hitelesíti, vagy amelyen ügyvéd ellenjegyzéssel vagy két tanú aláírással igazolja, hogy a nyilatkozó fél a nem általa írt okiratot előttük írta alá vagy látta el kézjegyével, vagy az okiraton lévő aláírást vagy kézjegyet előttük saját aláírásának vagy kézjegyének ismerte el (Ptk 6:7. § (4) bekezdés.)

Az olvasni nem képes felek esetében azonban mindig kötelező eleme lesz a szerződésnek, nyilatkozatnak, hogy magából az okiratból kitűnjön, hogy annak tartalmát a tanúk egyike vagy a hitelesítő személy a nyilatkozó félnek megmagyarázta.

A tulajdonjogra, haszonélvezeti jogra, a használat jogára, telki szolgalmi jogra, vételi jogra, eladási jogra, illetve jelzálogjogra vonatkozó jogügylet, ha azt magánokiratba foglalták ezután is csak akkor alkalmas ingatlan-nyilvántartási bejegyzésre, ha azt ügyvéd vagy kamarai jogtanácsos ellenjegyezte.

Az elmondottakat összegezve: januártól az írni vagy olvasni nem képes személyek ingatlanra vonatkozó jogügyleteiket nemcsak közokiratba, hanem például ügyvéd vagy kamarai jogtanácsos által ellenjegyzett magánokiratba is foglaltathatják, ez kizárólag saját döntésükön múlik.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos

Mégsem lesz kötelező a nyelvvizsga a felsőfokú felvételre jelentkezőknek

Mint ismeretes, a közelmúltban hatályba lépett rendelkezések alapján 2020-tól az alapképzésre, osztatlan képzésre kizárólag az a jelentkező lett volna felvehető, aki legalább B2 szintű általános nyelvi komplex nyelvvizsgálóval vagy azzal egyenértékű okirattal rendelkezik és legalább egy emelt szintű érettségi vizsgát tett, vagy felsőfokú végzettséget tanúsító oklevéllel rendelkezik. A 261/2019. (XI. 14.) kormányrendelet által beiktatott rendelkezéseknek köszönhetően az alapképzésre, osztatlan képzésre történő felvételhez mégsem lesz szükséges a legalább B2 szintű, általános nyelvi, komplex nyelvvizsga vagy az azzal egyenértékű okirat megléte, továbbá nem változik az emelt szintű érettségi vizsgáért és a középfokú (B2 szintű) nyelvvizsgáért járó többletpontok száma sem.

A felvételi nyelvvizsgálóhoz kötését sok kritika érte, különösen azért, mert az az iskolai nyelvtanítás jelenlegi állapotának fényében nem előnyt, hanem inkább hátrányt jelentett volna a továbbtanulást fontolgatóknak, továbbá súlyos jogsérelmet okozhatott volna azoknak az akár fogyatékossgal élő diákoknak is, akiket a középiskolai tanulmányok alatt mentesítettek az idegen nyelv értékelése alól. Feltehetően ezek a körülmények is szerepet játszhattak abban, hogy a felsőoktatási felvételi eljárással összefüggésben egyes kormányrendeletek módosításáról rendelkező 261/2019. (XI. 14.) kormányrendeletében foglalt rendelkezéseknek köszönhetően az alapképzésre, osztatlan képzésre történő felvételnek nem lesz feltétele a legalább B2 szintű, általános nyelvi, komplex nyelvvizsga vagy az azzal egyenértékű okirat megléte, továbbá nem változik az emelt szintű érettségi vizsgáért és a középfokú (B2 szintű) nyelvvizsgáért járó többletpontok száma sem. A jogszabálymódosítás alapján a 2020. évi általános felsőoktatási felvételi eljárástól kezdve az a jelentkező vehető fel, aki legalább egy emelt szintű érettségi vizsgát tett, vagy felsőfokú végzettséget tanúsító oklevéllel rendelkezik. Ez alól kivételt képeznek azon képzések, amelyek esetén a felvételi pontszám kiszámítása nem az érettségi vizsgák eredményéből, hanem a gyakorlati vizsga eredménye alapján történik (ilyenek pl. a művészeti képzés szakjai, az edző alapképzési szak, stb.).

A jelenlegi módosítás nem szól arról, hogy a nyelvvizsga meglétét esetleg a későbbiekben kötelezővé tennék a felvételihez.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota

Nemzetközi hírek

WBU sajtóközlemény a fogyatékossgal élők világnapja alkalmából – 2019.12.03.

Az ENSZ 1992-ben nyilvánította december 3-át a fogyatékossgal élők világnapjává. A világnap célja az, hogy felhívja a figyelmet a fogyatékossgal élő személyek másokkal egyenlő esélyű társadalmi részvételének jelentőségére, valamint az ezt nehezítő/akadályozó korlátok megszüntetésének fontosságára.

A Vakok Világszövetsége (WBU) a világnap alkalmából sajtóközleményt adott ki, melyben felhívja a kormányok, a politikai döntéshozók és minden érintett figyelmét arra, hogy a Fogyatékossgal Élők Jogairól Szóló ENSZ

Egyezménynek megfelelően, összhangban az ENSZ Fenntartható Fejlődési Keretrendszer 2030-ban meghatározott Fejlődési Célokkal, mindent tegyenek meg annak érdekében, hogy a „senkit sem fogunk hátrahagyni” ne csak fogadalom maradjon, és a fogyatékossgal élő személyek élhessenek az őket megillető jogokkal és megvalósuljon teljes körű, másokkal megegyező esélyű társadalmi részvételük.

A Vakok Világszövetsége (World Blind Union, röviden WBU) az ENSZ-szel, a Nemzetközi Fogyatékossgügyi Szövetség tagjaival és mindenki mással együtt hívja fel a figyelmet a 2019. december 3-i fogyatékossgal élők világnapjára.

Az idei év témája: „A fogyatékossgal élők társadalmi bevonásának és felemelkedésének elősegítése a Fenntartható Fejlődési Keretrendszer 2030-nak megfelelően”. Az ENSZ 1992-ben nyilvánította december 3-át a fogyatékossgal élők világnapjává, a fogyatékossgal kapcsolatos kérdések jobb megértése és a fogyatékossgal élő személyek méltóságának, jogaiknak és jólétének elősegítéséhez szükséges támogatás mobilizálása érdekében. Céljai közé tartozik ugyanakkor az is, hogy felhívja a figyelmet a fogyatékossgal élő személyeknek a politikai, társadalmi és kulturális élet minden területére való bevonásából származó haszonra és előnyökre.

Összhangban a vakok és gyengénlátók teljes és másokkal megegyező mértékű, a társadalom minden szférájában megvalósuló társadalmi részvétele érdekében kifejtett érdekvédelmi és képviselési tevékenységeinkkel, illetve a Fogyatékossgal Élők Jogairól Szóló ENSZ Egyezményben (UNCRPD) foglaltaknak megfelelően, megragadjuk ezt a lehetőséget arra, hogy a kormányokat, politikai döntéshozókat és mindazokat, akiknek módjában áll, arra sűrgessünk, hogy mindent kövessenek el annak érdekében, hogy az adott területeken megvalósuljanak a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos ENSZ célok (SDGs). A befogadó Fejlődési keretrendszernek figyelemmel kell lennie a vakok és gyengénlátók hangjára, hogy jogaik és igényeik világosak és egyértelműek legyenek, a jogszabályok, a politikák, az infrastruktúra és egyéb rendelkezések megtervezése, kialakítása és végrehajtása pedig ne csak számukra, hanem az ő bevonásukkal történjen!

A WBU felhasználja ezt a lehetőséget arra is, hogy a részes államokat arra ösztönözze, hogy a Fogyatékossgal Élők Jogairól Szóló ENSZ Egyezményben foglaltakat, valamint a CRPD Bizottság által, a felülvizsgálaton átesett országoknak tett ajánlásokat hatékonyan hajtsák végre. A fogyatékossg olyan átfogó téma, melyre az ENSZ Fenntartható Fejlődési Célok

között is történik utalás, a komoly, érezhető javuláshoz azonban a Fejlődési Célokat a CRPD előírásokkal együtt kell alkalmazni minden országban.

A 4. Cél (Minőségi oktatás) és a CRPD 24. cikke (Oktatás) az oktatás minden szintje hozzáférhetőségének elősegítésére és olyan oktatási intézmények építésére és korszerűsítésére szólít fel, melyek a fogyatékossgal élők igényeit figyelembe véve biztonságos, hatékony és befogadó tanulási környezetet biztosítanak mindenki számára.

A 8. Cél (Tisztességes munka és gazdasági növekedés) és a CRPD 27. cikke (Munkavállalás és foglalkoztatás) szerinti célok a teljes és termelékeny foglalkoztatás és méltányos munka, azonos értékű munkáért járó azonos díjazás mellett mindenki számára, beleértve a fogyatékossgal élő munkavállalókat is.

A 11. Cél (Akadálymentesen hozzáférhető városok és közösségek) és a CRPD 9. cikke (Hozzáférhetőség) a részes államok részére azt írja elő, hogy biztosítsák a biztonságos, megfizethető, elérhető és fenntartható közlekedési rendszerekhez való hozzáférést mindenki számára, a közúti biztonság javítása során pedig legyenek figyelemmel a fogyatékossgal élők szükségleteire. Egyetemes hozzáférést kell biztosítani a biztonságos, befogadó, könnyen megközelíthető zöld- és közterületekhez, különösen a fogyatékossgal élők számára.

A 17. Cél (Partnerség a célok eléréséért, megfelelő mutatószámok és statisztikai adatok biztosítása mellett) arra hívja fel a tagállamokat, hogy biztosítsanak fejlesztési támogatásokat a fejlődő országok, beleértve a legkevésbé fejlett államok részére. A tagállamoknak jelentősen javítaniuk kell a megfelelően összeállított, rendszeresen aktualizált és megbízható adatok hozzáférhetőségét, az adatoknak pedig a fogyatékossgal kategóriák szerinti bontásban is rendelkezésre kell állniuk.

A Fenntartható Fejlődési Keretrendszer 2030 kimondja: „megfogadjuk, hogy senkit sem fogunk hátra hagyni”. Az igazságos, befogadó és fenntartható fejlődés biztosításához az UNCRPD ratifikálása és végrehajtása szükséges, a vak és gyengénlátó személyek számára biztosítani kell azt, hogy hangjuk és lehetőség legyen arra, hogy a 17. Cél végrehajtásában másokkal egyenlő eséllyel vegyenek részt, illetve részesülhessenek az abból fakadó előnyökből. A CRPD és a Fenntartható Fejlődési Célok közötti szinergiának erősítenie kell az arra való törekvést, hogy a fogyatékossgal élő személyek, beleértve a vakok és gyengénlátók jogait a kormányok és a politika élet alakítói elismerjék, tiszteletben tartsák és figyelembe vegyék.

A Vakok Világszövetsége (World Blind Union, röviden WBU) a világszerte élő, 253 millióra becsült vak és gyengénlátó érdekeit képviselő világszervezet. Tagjai a vakok saját érdekvédelmi szervezetei és a vakokért dolgozó szervezetek, a világ több mint 190 országából, valamint a látássérültséggel kapcsolatos területeken dolgozó nemzetközi szervezetek. További részletek a WBU honlapján olvashatók (angol nyelven): www.worldblindunion.org

Ollé Attila nemzetközi referens

Beszámoló az EBU 11. közgyűléséről

Az MVGYOSZ mind a Vakok Világszövetségének (WBU), mind annak a 6 regionális szervezete egyikének, az Európai Vakok Szövetségének (EBU) tagja.

A négyévente megtartott közgyűlés helyszíne 2019. október 27-30. között Róma volt. Az MVGYOSZ képviselőiben dr. Nagy Sándor elnök és Ollé Attila nemzetközi kapcsolatokért felelős munkatárs vettek részt a közgyűlésen. A részvétel az EBU támogatásával történt (szállás- és étkezési költségek), az MVGYOSZ-nek csak az utazást kellett megszerveznie.

Alábbiakban olvasható a közgyűlés rövid összefoglalója:

Az Európai Vakok Szövetsége (EBU) 11. közgyűlésének házigazdája az UICI, azaz az Olaszországi Vakok és Gyengénlátók Szövetsége volt. A 41 EBU-s tagország közül 33 ország és megfigyelői státuszban Izrael képviselte magát 74 képviselővel. Rajtuk kívül a közgyűlésen az EBU 5 tisztségviselője és 8 elnökségi tagja volt jelen.

A közgyűlés áttekintette és elfogadta az EBU elmúlt 4 éves tevékenységéről szóló beszámolót, a pénzügyi jelentést, illetve a 2020-2023. évi stratégiai tervet.

Az elmúlt és a következő négyéves időszak néhány kiemelt fontosságú témája:

- A látássérültek „könyvéhségének” (book famine) leküzdése az akadálymentesen hozzáférhető formátumú művek határokon túlnyúló cseréjét lehetővé tevő Marrakesi Szerződés révén.

- A „csendes járművek” jelentette veszélyek a látássérültek szempontjából, illetve ennek csökkentése hangjelző rendszer (AVAS) kötelező beszerelése révén. Kampánytevékenység annak érdekében, hogy az AVAS-t ne lehessen kikapcsolni. Fokozott figyelmet kell fordítani és megoldást találni az újabb technológiával működő elektromos járműveknek (E-rollerek, E-deszkák, Segway stb.) a látássérülteket különösképpen érintő kockázataira.

- A fogyatékossgal élők, különösképpen a látássérültek másokkal egyenlő joga a szavazásokon – választóként, vagy akár jelöltként – akadálymentesen történő részvételére.

- A kultúrához való egyenlő esélyű hozzáférés jegyében mindent el kell követni annak érdekében, hogy kötelező legyen a filmek – különösképpen az EU-s finanszírozással készülő alkotások – audiófeliratozása ugyanúgy, mint a hallássérültek számára kötelezően készítendő feliratozás!

- A Braille-írás-olvasás fontosságának hangsúlyozása és oktatásának és használati lehetőségeinek biztosítása. A legújabb technológiák mellett sem szabad elfeledkezni a Braille-nak az egyéb képességek és készségek kifejlesztésében és fenntartásában betöltött fontos szerepéről!

A közgyűlés által elfogadott határozatok:

2019-1:l.:

A WBU 6 regionális szervezetének egyikeként az EBU támogatja a Vakok Világszövetségének (WBU) a Látássérültek Oktatásával Foglalkozók Nemzetközi Tanácsával, ICEVI közösen rendezett következő közgyűlését, melynek helye és ideje: Madrid, 2020.06.17-24., címe: World Blindness Summit – Changing what it means to be blind. A WBU közgyűlés célja az, hogy a vakok és gyengénlátók érdekeinek figyelembevételével segítse az ENSZ Fenntartható Célok és a Fogyatékossgal Élők Jogairól Szóló ENSZ Egyezményben leírtak végrehajtását;

Az EBU arra ösztönzi az EBU nemzeti tagszervezeteit, hogy

II. képviselőik révén vegyenek részt a WBU közgyűlésén;

III. lehetőségeikhez mértén támogassák egyéb WBU tagszervezetek részvételét;

IV. képviselőik révén jelöltessék magukat WBU tisztségekről szóló szavazásokon;

V. Az EBU arra ösztönzi a segítőtechnológiákkal foglalkozó európai piaci résztvevőket, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt és állítsanak ki a WBU közgyűléshez kapcsolódó „TIFLOINNOVA” kiállításon.

2019-2:

Az EBU számos tagszervezetének alapszabálya korlátozza azt, hogy a választott tisztségviselők hány alkalommal választhatóak újra. Ez a szabályozás jól szolgálja a szervezetek megújulását, illetve újabb, tehetséges szakemberek bekerülését. Bár az EBU is igen sokra értékeli az évek során összegyűjtött tapasztalatok fontosságát, lépést kell tartani a változó időkkel, és az EBU szervezetén belül is tükröződnie kell a vakok és gyengénlátók minél szélesebb körének! Az EBU Alapszabály V. cikk 1. fejezet 1.4 pontja csak annyit mond ki, hogy „az elnökség bármelyik tagja újraválasztható”, arra azonban nincs szabály, hogy az elnökség tagjai és az elnök hányszor választhatóak újra.

Figyelemmel a fentiekre az EBU elnökségének ki kell vizsgálnia azt, hogy mik azok az okok vagy/és mechanizmusok, amelyek megakadályozzák azt, hogy kiegyensúlyozott lehessen az EBU elnökségen belüli képviselet;

A vizsgálat eredményeit és az annak megfelelő ajánlásokat az EBU elnökségnek még a 2023. évi közgyűlés előtt el kell juttatnia minden tagszervezete számára úgy, hogy azok a jelöléseik kialakításánál figyelembe tudják venni ezeket az ajánlásokat!

2019-3:

A közgyűlésen ismertetett 2020-2023. évi stratégiai terv is megállapítja, hogy az EBU-nak mindent el kell követnie az alulreprezentált csoportok bevonása érdekében. A kérdés már több közgyűlés alkalmával is felmerült, jelentős javulás azonban eddig nem következett be. Ebből adódóan több kérdés is felmerül, pl. az, hogy mik ennek az okai; a tagszervezetek szerkezete vagy természete; mi az oka annak, hogy a tagszervezetek nem javasolnak jelölteket minden csoportból.

A közgyűlés határozata szerint olyan alapszabály-módosítási javaslatot kell kidolgozni, mely szerint az EBU elnökség megválasztott tagjai csak kettő egymást követő négy évre legyenek megválaszthatók!

2019-4:

A látássérült nők a hátrányos megkülönböztetés legkülönfélébb formáival kénytelenek szembesülni, mind a nemzeti tagszervezeteken, mind magán az EBU-n belül. A nemek szerinti egyenlő képviselet továbbra is igen fajsúlyos probléma!

A 11. közgyűlés határozata szerint a 2019.06.14-16. között Malmöben megtartott EBU GEAR konferencián közzétett, „Malmöi EBU-nyilatkozatnak” megfelelően az EBU:

1. A jelenleg is létező „Nők EBU-s hálózat, 2019-2023. között levelezőlistaként történő működtetése mellett egy, a nemi egyensúllyal foglalkozó állandó bizottságot/munkacsoportot állít fel;

2. Támogatást nyújt ahhoz, hogy személyes találkozók történjenek a nemi egyensúly tárgyában, legalább négyévente a közgyűléshez kapcsolódóan, sőt lehetősége szerint az elnökségi terminus közepén is;

3. A 2019-2023. közötti periódusban alapszabály-módosítást kell készíteni egy kvóta-rendszer kidolgozásával annak érdekében, hogy az EBU elnökségen belül érvényesüljön a legkülönbözőbb korú nők és férfiak egyenlő arányú képviselete!

A közgyűlés egyetértett azzal a szlovén-dán javaslattal, hogy meg kell vizsgálni azt, hogy a 2020. évi WBU közgyűlés mottóját – World Blindness Summit, azaz vakok világtalálkozója – lehet-e és hogyan úgy módosítani, hogy abban a vakok mellett a gyengélátók is szerepeljenek.

A skandináv országok és a spanyol ONCE javaslata az, hogy az EBU székhelye Párizsból kerüljön át Brüsszelbe. Ezt egyrészt az EU-s döntéshozókhöz való közelebbi működés, másrészt a várhatóan alacsonyabb működési költségekkel indokolták.

Philippe Chazal, az EBU kincstárnoka felhívta a figyelmet arra, hogy ugyanakkor nem szabad megfeledkezni a költözéssel járó plusz-költségekről (párizsi iroda felszámolása, költöztetés költségei, párizsi iroda alkalmazottainak végkielégítése, stb.)! Nem kizárt, hogy a költözés miatt a tagdíjakat is emelni kellene (10-25%-kal)! Részletes költségelemzést kell készíteni!

A közgyűlés elutasította a tagdíjak emelésének gondolatát.

Andre Félix, az EDF külső kommunikációért felelős munkatársa arról tájékoztatott minket, hogy az egységes Európai fogyatékosági kártya 9 európai ország részvételével folytatott pilot-projektje 2019 végén fejeződik be. Személyes tapasztalatai szerint a kártya jól működik, ő például Olaszországban és Brüsszelben is igénybe tudta venni a helyi, fogyatékos-sággal élők számára nyújtott kedvezményeket (pl. múzeumi belépők). Várakozásai szerint a projekt értékelése után az Európai Bizottság valószínűleg a projekt kiterjesztése mellett fog dönteni, ami azt jelenti, hogy felajánlják egyéb uniós országok számára is a rendszerhez való csatlakozás lehetőségét. A döntés persze továbbra is tagállami hatókörben marad, ezért

valószínűleg komoly lobbitevékenységre lesz szükség az egyes tagországokban.

A közgyűlés jó alkalmat biztosított újabb személyes kapcsolatok kialakítására (lengyel, finn, svéd, spanyol, olasz látássérült szervezetek).

Ollé Attila nemzetközi referens

Egyeztetés az osztrák látássérültek képviselőivel

2019. november 14-én dr. Nagy Sándor elnök és Ollé Attila nemzetközi referens az MGYOSZ székházában fogadta az Ausztriai Vakokat és Gyengénlátókat Segítő Egyesület (Hilfsgemeinschaft der Blinden und Sehschwachen Österreichs) képviselőit. Az Elmar Wilhelm M. Fürst elnök és Daniele Marano projektmenedzser által kezdeményezett találkozó témája az volt, hogy miként tudnák az ausztriai látássérültek igénybe venni a magyarországi közlekedési kedvezményeket, és a magyarok az ottaniakat.

Dr. Nagy Sándor elnök tájékoztatta a vendégeket a magyarországi kedvezményekről, az elektronikus jegyrendszer és az utazási kártya, illetve az Európai fogyatékosügy kártya bevezetésével kapcsolatos pilot-projektokról.

A Hilfsgemeinschaft elnöke válaszában elmondta, hogy a bécsiek fogyatékosági kártyájuk alapján (Orangekarte) éves bérletre jogosultak, melynek költségét az önkormányzat fizeti.

Az Ausztrián belüli közlekedési kedvezmények tartományonként, illetve az üzemeltető cégektől függően eltérőek. Például az ausztriai vasúti közlekedésben legmeghatározóbb privát vasúti társaság, a WESTbahn ugyanazokat a kedvezményeket nyújtja, mint az állami kézben lévő ÖBB, tarifájuk azonban eleve sokkal olcsóbb! A Hilfsgemeinschaft képviselőinek véleménye szerint, amit többek között egy görög állampolgárnak az osztrák állammal szem-

beni perében meghozott kedvező bírói döntésre alapoznak, minden EU-s polgár számára ugyanazokat az utazási kedvezményeket kell biztosítani Ausztria területén. Álláspontjuk, hogy az országoként eltérő típusú és mértékű kedvezmények miatt célszerű egy, a látássérültekre és kísérőjükre érvényes, egységes kedvezményre jogosító EU-s szabályozást elérni. Ehhez természetesen szükséges egy, a fogyatékoságot igazoló, egységes és kölcsönösen elfogadott dokumentum. A témát fel kívánják vetni az EDF elnökének a fogyatékos emberek európai napján Brüsszelben. Dr. Nagy Sándor ígéretet tett arra, hogy az MVGYOSZ támogatja kezdeményezésüket.

Az MVGYOSZ képviselői jelezték, hogy a szövetség szívesen vesz részt közös projekteken a Horizon 2020, az ERASMUS és hasonló EU-s pályázati programok keretében. A konkrét projekt ötletekkel kapcsolatos egyeztetésekre később kerül sor.

A Hilfsgemeinschaft a két nagy, ausztriai vakokat képviselő és érdekeiket védő szervezet egyike. Tagságuk kb. 4600 látássérültből és 2000 támogatóból áll. Tagdíjfizetési kötelezettség nélkül, kizárólag adományokból és pályázati forrásokból működnek, állami támogatásban nem részesülnek. 110 alkalmazottjuk van, akiknek a fele a központi irodában, míg a másik fele egy gondozóotthonban dolgozik (Waldpansion). Önsegélyző egyesületként céljuk a látássérültek önállóságának és életminőségének javítása.

Németh Orsolya

Nyelvünk csodái, irodalmunk szépségei

A hangomat adom – beszélgetés Fekete Ágnessel

Beszélgetéssorozatunk olyan önkéntes felolvasókkal készül, akik a Bodor Tibor Kulturális Egyesületben dolgoznak, s örvendeztetnek meg bennünket újabb és újabb hangoskönyvekkel. Fogadják az interjúkat olyan szeretettel, amilyen örömmel felolvasóink nyilatkoznak.

- Kérem, mondjon nekünk pár szót magáról, elfoglaltságairól, kedvenc időtöltéseiről, stb.

- 69 éves közgazdász vagyok, 1972 és 1990 között külkereskedőként magyar népművészeti termékek exportjával illetve textil bér munka-exporttal foglalkoztam. Munkám során a világ sok tájára eljutottam, s az ott szerzett tapasztalatokat iparkodtam saját életemben hasznosítani.

1990-ben férjem munkája révén családommal Bécsbe költöztem.

Az irodalom szeretete alakította legfőbb hobbit is. Német nyelven olvastam és magyarul meg nem jelent szépírodalmi műveket fordítok magyarra, melyeket az internet segítségével juttatok el, sajnos egyelőre kiadó hiányában, csak szűkebb baráti olvasó körömhöz. Az ő lelkes biztatásuk jelent számomra igen nagy inspirációt újabb és újabb regények felkutatásához és lefordításához.

- Hogyan került kapcsolatba a Bodor Tibor Kulturális Egyesülettel? Milyen könyveket olvas fel szívesen?

- Kiskoromtól fogva a könyv jelentette számomra a legfőbb szórakozást, és az is eszembe jutott, hogy diákkoromban a hangos olvasással tudtam legjobban memorizálni a tananyagot. Ezért is

ragadta meg a figyelmemet az a Facebook-felhívás, melyben önkéntes felolvasókat kerestek. Mivel két fiamnak is sok mesét olvastam, amit ők élvezettel hallgattak, azt reméltem, talán szélesebb hallgatóság számára is élvezhetően tudnám tolmácsolni kedvenc könyveimet. Így kezdődött másfél évvel ezelőtt, s azóta már a tizenötödik könyv felolvasásánál tartok. Ezek között Gárdos Péter: Hajnali láz, Ágota Kristóf: Trilógia, Bánk Zsuzsa: Az úszó, Urs Widmer: Anyám szeretője saját ajánlásaim voltak, míg Psota Irén és Szántó Piroska memoár-kötetei látássérültek igényei alapján kerültek felolvasásra.

- Látássérült hallgatókkal tartja a kapcsolatot?

- Messengeren megismerkedtem Varga Ildikó látássérült olvasómmal, aki sok hasznos tanáccsal ellátott (pl. hogy egy-egy felolvasott rész ne legyen 35-50 percnél hosszabb. Az ő kérésére kerestem több generáción átívelő családregényeket pl. Fábrián Janka Emma könyvei illetve az egzotikus környezetben játszódó Monzun Indiában Julia Gregsontól.

- Tehát az önkéntes segítségnyújtás soha nem állt távol öntől?

- Az önkéntes segítség egész eddigi életemet végigkísérte és épp ezért rendkívül boldoggá tesz, hogy hasznos segítséget nyújthatok látássérült

olvasóimnak, hogy összeköthetem az irodalom szeretetét a segítségnyújtással, és közreműködésemmel bővíthet a Bodor Tibor Hangoskönyvtár olyan kortárs írók műveivel is, mint Oláh Gábor, illetve Szentmiklósi Tamás.

- „Tudod, a könyvek ajtók. Mindig és mindörökké. A könyv ajtó egy másik helyre, másik szívbe és másik világba.” (Catherynne M. Valente) Mi jut erről eszébe?

- Egy-egy könyv elolvasása során alkalmam nyílik egy más ember bőrébe bújni, más és más sorsot átélni, gazdagítva ezzel a saját életemet, s bízom benne, hogy azokét is, akik meghallgatják a felolvasott könyveket. Számomra az a jó könyv, ahol valamilyen formában azonosulni tudok valamelyik szereplővel.

- Milyen támogatást kap az egyesülettől?

- Nagyon örülök, hogy tagja lehetek egy ilyen remek közösségnek, mint a Bodor Tibor Kulturális Egyesület, melynek alaphangulatát a két alapító, Puskás Kata Szidónia és Helle Maximilián biztosítja folyamatos odafigyelésével és áldozatos munkájával. Úgy érzem, ezzel mindnyájunkból a legjobbat hozzák ki, s az ő vitathatatlan érdemük, hogy ilyen szép számban növekedett az önkéntes felolvasók száma. Maxi és Jakab Géza türelemmel és megértéssel segítettek kezdeti technikai botladozásomban, és nekik is köszönhető, hogy felolvasott könyvem az első száz elkészült hangoskönyvek egyike lehetett. Az erről szóló oklevelet egy felejthetetlen ünnepségen kaptam kézhez. A havonta tartott találkozók mindegyikén nem tudok személyesen részt venni, de remek ötlet, hogy felvétel készül róluk, amit utólag a Fb-oldalunkon módunkban áll megtekinteni. Az egyesület munkáját talán három szóval tudnám legjobban jellemezni: emberség, segítőkészség, hozzáértés.

- Részt vett már látássérültek mindennapjait bemutató rendezvényen?

- Annak érdekében, hogy jobban megismerhessem a látássérültek világát, részt vettem egy vezetésen a Vakok Intézetében. Azért is tartanám nagyon hasznosnak az olvasó-felolvasó találkozó létrejöttét, mert alkalmunk nyílna jobban megismerni az ő igényeiket, s ezek ismeretében törekedhetnénk a felolvasások minőségének további tökéletesítésére. Nagy érdeklődéssel várom a november 7-re meghirdetett Hangvarázs vaksötét koncertet Vincze Lillával.

- Mit üzen a leendő felolvasóknak?

- Talán azzal fejezném be, hogy úgy érzem, a felolvasás csodás élményekhez juttatott, és általa sok remek embert ismerhettem meg. Így csak ajánlani tudom mindenkinek, aki csak egy picit affinitást is érez magában ehhez a tevékenységhez.

Köszönöm, hogy időt szakított a beszélgetésre!
További örömteli pillanatokot kívánunk!

Árvay Mária

Anekdóták híres emberekről 2

Megkülönböztetett bánásmód

Szomory Dezső szerette az embereket, de legalább annyira az állatokat. Volt egy gyönyörű macskája, amely, vagy inkább, aki minden tekintetben megkülönböztetett bánásmódot élvezett az író legénylakásában.

Egy éjjel Szomory hazatért és a másnapi határidő közeledte miatt azonnal íróasztalához sietett, hogy megírjon egy cikket a mindig előre odakészített óriási árkus papírosra. Amint azonban tekintete az asztalra tévedt, homloka elfelhősödött. Az íróasztalon ugyanis összegömbölyödve aludt a macska, éppen a papíroson.

Szomorynak nem volt szíve felkelteni az édesdeden szunyókáló állatot. Így hát nem tehetett mást, lábujjhegyen odament az íróasztalhoz, fogta a tollat, bemártotta a tintába, és körülírta a macskát.

A galamb neme

Molnár Ferencről megkérdezték, hogy szerinte a békegalamb hím- vagy nőnemű. Az író elgondolkodott, majd határozottan így válaszolt:

- Feltétlenül hímnemű.
- Miből gondolja?
- Mert elképzelhetetlen, hogy egy nőnemű lény állandóan olajágot tartson a csőrében anélkül, hogy egyszer is kinyitná.

Kínos népszerűség

Ludwig van Beethoven és Johann Wolfgang Goethe 1807-1808 táján együtt üdültek Karlsbadban. A zseniális zeneköltő és a költőzseni összebarátkoztak, s gyakran indultak együtt kocsikirándulásra. Kocsizás közben sokan felismerték a két hírességet, és a járókelők sűrűn lengették feléjük kalapjukat:

– Kínos dolog ez a nagy népszerűség – panaszkodott Goethe –, mindenki köszön nekem.

– Kár ezen bosszankodni – nyugtatta meg Beethoven. – Lehet, hogy nekem köszönnek.

A világ urai

Kiplingtől, a világhírű angol írótól egy társaságban megkérdezték, hogy szerinte kik kormányozzák a világot: a férfiak vagy a nők?

– Természetesen a férfiak – felelte hamiskás mosollyal az író. – De ki kell kérniük a feleségük hozzájárulását.

Szégyen és gyalázat

Két bíboros szemrehányást tett Rafaellónak, hogy egy festményen Péter és Pál apostol arcát nagyon pirosra festette.

A művész önérzetét sértette az ostoba bíráló, s így válaszolt:

– Ne tessék elfelejteni, hogy mindkét apostol az égben van, és arcuk a szégyentől ég, mert látják, milyen rosszul kormányozzák az egyházat.

Adós, fizess!

Kálmán Jenőnek, a XX. század aranyos humorú pesti írójának volt egy kutyája. Egy rendkívül okos puli, amelyről könyvet is írt, és amely a történelemben – legalábbis a kutyatörténelemben – egyedülálló dolgot művelt.

Jenő bácsi hosszú ideig törzsvendég volt a háború előtti New York kávéházban, minden délben ott ebédelt. Megállapodott a főszakáccsal, hogy amíg ő ebédel, a kutya is megkapja a maga adagját, és ő ezért havonta bizonyos összeget fizet: Néhány napi idomítás után, amikor az író leült ebédelni, a kutya automatikusan ment a konyhára a maga kis ebédkéjét elfogyasztani.

Néhány hét múltán Jenő bácsi összeveszett az egyik pincérrel, ezért kimaradt az étteremből, és ezt követően a közeli Kulacsba járt ebédelni, ahol a kutya ebédje ügyében ugyanúgy megállapodott a főszakáccsal. Két hónap múlva azonban Kálmán Jenőt megállította az utcán a New York főszakácsa, és rátámadt:

– Hallja, Jenő úr! Szép alak maga, két hónapja nem fizeti a kutya ebédjét. Jenő csodálkozva válaszolt:

– De hiszen én már két hónapja nem járok magukhoz ebédelni.

– Az lehet, hogy maga nem jár – mondta erre a szakács –, de a kutya igen!

Kálmán Jenő azonnal rájött, mi történt. A haspók kutya, nem törődve azzal, hogy gazdája kimaradt a New Yorkból, ott is megebédelt, hiszen ő nem vezett össze senkivel. Ez a kutya volt az első a világon, amelyik adósságot csinált. Mi mást tehetett volna a gazdája, rendezte a számláját.

<http://www.muvesz-vilag.hu/anekdotak/>

Összeállította Árvay Mária

Harangi Emese: Kispados karácsony

Rómeó és Júlia története azért örökzöld, mert mindig lesznek olyan igaz történetek, melyekben két szerelmes nem lehet egymásé. Megesik, hogy a család tiltja a szerelmet, vagy ennél még többen; egy egész társadalom. Mi több, az is gyakori előfordulású, hogy a két szerelmes saját maga miatt; egybecsengéseik, különbözőségeik, vagy blokkjaik okán nem lehet együtt.

Bár szívszorító hogy akármilyen természetűre is fejlődik az emberiség, mindig lesznek ilyen történetek, azért van abban jó is, hogy ezek az igaz történetek megtörténnek velünk, körülöttünk és a világunkban. Ezek mindig emlékeztetni fognak minket arra, hogy mindennel felér az, ha két ember be tudja teljesíteni a szerelmét.

És van még valami, ami szintén örökzöld. Karácsonykor az igei prózaisággal és próféta-sággal terjedő felszínesnek csomagolt igazságok arról, hogy a szeretet mindennél többet ér. S nem állhatják annak útját se a fentebb megnevezett jelenségek (melyekről azért tudjuk, hogy elég sokszor megtörténnek), se a pénz. A most következő történet azt kívánja bizonyítani, hogy ezeknek a próféciáknak, még ha felszínesnek is tűnnek, igen is, akár igazuk is lehet! Talán csak rajtunk, mint egyéneken múlik.

Ennek a rövid történetnek a szereplői nem azért viselnek elhíresült neveket, mert a fantázia szüleményei. Ennek a történetnek a főszereplői azért viselnek elhíresült neveket, mert neveik behelyettesíthetőek bárki nevével. Mint látni fogja a kedves olvasó, okokat sem nagyon fognak viselni a szerelmesek. Az, hogy ezúttal miért nem tudott meghittten karácsonyozni a két szerelmes az otthon melegében, mi választotta őket el; saját maguk álltak-e a szerelem útjába, a családjaik, az egész társadalom, vagy egyszerre mind a három, az is szinte behelyettesíthető bármivel. Az okozat ugyanaz marad.

Az biztos, hogy a két ember nagyon szerelmes volt egymásba. De az részletkérdés, hogy ezúttal huszonhat házszám választotta őket el, fiatalságuk végett mind a ketten otthon laktak még a családdal, és az a huszonhat házszám egy fényév távolságával volt egyenértékű azon az éjszakán, amikor a karácsonyi csillag mindkét otthonban rákerült a fenyőfa csúcsára.

Történetünk Rómeója gyomorgörccsel ült le halászlét kanalazni az ünnepi asztalhoz, majd utána a rántott ponty szálkáit is komótosan emelte ki fogai közül. Semmi másra nem tudott gondolni csak arra a melegítő mackóra, amit ajándékba szánt Júliának, és aminek becsomagolásával, pár perccel azelőtt, még legalább annyira küzdött, mint a gondolattal, hogy elmúlik a szenteste anélkül, hogy az ajándékot átadhatná. Máskor, hasonló időben, izgatott szo-

kott lenni; találgatni szokta, vajon örül-e majd a család az ajándékainak, s ő majd örül-e annak, amivel meglepik. Díszbe szokta öltöztetni a szívét, mert ugyan igyekeznek úgy élni, hogy bármely átlagos hétköznapi kimutassa a szeretetét, mégis jó dolognak tartja, ha egy évben egyszer, az emberek megemlékeznek a szeretetről, és ilyenkor az éjszaka atmoszférája is teljesen más. Ilyenkor általában bocsánatot sem kell kérnie tőle senkinek, mindenkinek megbocsát, és mindenkinek automatikusan hálás is. De ezen a karácsonyban Rómeó nem ezt érezte. Azt érezte, hogy haragszik az egész világot egyetemre, amiért huszonhat házszám elválasztja őt Júliától, ami miatt nem ünnepelheti meg vele a szentestét, még az ajándékát sem adhatja oda időben, s még ölelni sem ölelheti őt át.

Huszonhat házszámmal arrébb, Júlia, a karácsonyi szentestét némiképp hasonlóan ülte el. Mindössze a karácsonyi menü volt egy kicsit másmilyen. Ő is készült ajándékkal Rómeónak. Ugyan nem naggyal, szimbolikussal. LEGO figurákkal, melyek között talált két olyat, ami hozzájuk, Rómeóhoz és Júliához külsőre nagyon hasonló volt, és az építőkockák között talált nekik saját házat, a házhoz egy kis udvart, az udvarba egy gépjárművet, a gépjármű után pedig egy szaladó, kedvesen csaholó ebet. Így Júlia mindent megtalált ahol egy szerelmespár beteljesítheti szerelmét, ahol megtanulhatják jól szeretni egymást, és ahol nem zavarja, nem tiltja el őket senki ezen a földkerekségen. A csomagolással Júlia ugyan nem küzdött annyira, de szimplán csak azért nem, mert őstehetsége volt hozzá. Így már csak annak találgatása volt hátra, mikor is adhatja át ezt a kedves kis ajándékot Rómeónak.

Vajon belefér-e egy kis füllentés a szentestébe? – morfondírozott Júlia.

Ha szó nélkül lemegy pár percre a lépcsőház elé, a szülei és még a bátyja is meg fogják sejteni, hogy titkos szerelmi viszonyt folytat. De! Ha magától értetődően kijelenti, hogy egy jó baráttal találkozik néhány percet a szeretet ünnepén, mert szeretni nem csak a családot, nagyon sok mindenkit lehet még, az a jó a szeretetben, hogy minél több mindenkit szeret az ember, szeretetből annál több lesz, nem tud elfogyni, elképzelhető, hogy mindenki hisz neki. Ekképpen felépítette hát az érvelését is, továbbá huszonhat házszámmal arrébb, Rómeónak is, Júliától teljesen függetlenül az jutott eszébe, hogy a cél szentesíti az eszközt, s ha füllenteni kell egy kicsit ahhoz, hogy szeretessen és átadhassa a melegítőmackót Júliának, ha már ő nem tudja felmelegíteni mindig, akkor ő márpedig füllenteni fog!

Hiába, ez a szenteste fogságba ejtette őket és azt a szerelmet, ami az életben csak nagyon ritkán következik be úgy igazán. Ezért, ha megtörténik, utat kell neki teremteni a fogságból.

Miután Rómeó és az ő Júliája, egy rövid szöveges üzenet formájában mindezt megüzenték egymásnak, és mind a ketten bejelentették otthon a nagy hírt, hogy aznap éjjel egy negyedóra tessenek majd őket nagyon hiányolni, mert megülik a karácsonyt egy baráttal is, s az a barát nem jön fel megzavarni a családi idillt és az év legszerethetőbb estéjét, mert sietésben van, történt még egy fontos fordulat. Rómeónak meg lett engedve, hogy az egyik fenyőfaágat, melytől a díszítés során korábban megszabadult a család, birtokába vegye. Így Rómeó a nagy karácsonyfa öltöztetésére fel nem használt díszekből, szaloncukrokból és habcsókokból kicsinosította azt a fenyőágot az ő Júliájának, magához vett még két csillagszórót és egy mécsest, majd elindult a fagypont alatti éjszakába, huszonhat házzal arrébb, a Júliáék háza mögötti kis játszótérre, melyre Júlia családjának ablaka nem nézett, s mely ezen a szentséges estén a megbeszélte találkozó színhelye volt. Amikor Júlia megérkezett ugyanide, a játszótér egyik kispadán a mécses már égett, a feldíszített fenyőág ontotta magából a karácsony és a szeretet illatát, Rómeó meggyújtotta a csillagszórókat, az egyiket Júliának átnyújtotta, és a leszóródott csillagok nyomában átölelték egymást egészen addig, amíg szentestéjük tarthatott.

Versvilág – összeállította Árvay Mária

Vargáné Kapa Veronika téli, karácsonyi verseiből

Hóesés

Halk pendüléssel
kóbor fényekhez
simuló
hópelyhek válnak le
az égről.
A csend
mint szürke füst
lebeg
a házak felett.

Kisjézus

Karácsony van.
Mézescalács és fenyőillatú, titkokkal
teli ünnep.
Kint hull a hó,
tisztá fehér ruhát adó takaró.
Bent a feldíszített karácsonyfa,
várakozás, gyertyafény, ünneplő
ruha.

Minden évben megünnepeljük
a kicsi Jézus születését, aki
– az emberek hite szerint –
azért jött közénk,
hogyan megtanítsa minket szeretni.

Sajnos, ez nagyon régen történt.
Az emberek mára elfeledték
a tanítást. Néha már azt is,
hogyan mi a szeretet.

Azt hiszik, pénzért
azt is megveheted.
Csak vásárolnak össze-vissza,
nagy zajt csapnak,
ne hallják, hogy lelkük – üres!
Nem is érzik át az ünnepet.

Azt szeretném: békével,
nagy-nagy örömmel
ünnepeljenek meg
minden születő gyermeket!

Akkor minden nap
Karácsony lehetne!
A boldog gyermekkacaj,
mint csengettyű hangja
töltené be a világot.
Boldog Karácsonyt kívánok!

Rendhagyó ima

Ha igaz, ma van
Karácsony.
Nem hullott a hó,
nincs hófehér álom,
varjak ülnek
a száraz ágon.

Csillogó fehérség
nem takarta el
a világ mocskát,
mely mint a mákony
fedi el
a lélek nyomorúságát.

Édes Jézusom,
tudd meg végre hát:
Kegyetlen sorsot
mért rád Isten Apád...
Az ember mégsem
hálálta meg, hogy
magad adtad érte.
Tán újra megölné,
ha jó pénzt kap cserébe.
Eladó itt minden,
haza, becsület, gyermek.
Hogy te létezel,
már abban sem hisznek.

Mégis, mégis
El kellene jönnöd újra
– gyere, nagyon kérlek!
Tanítsd meg szeretni
az emberiséget!
Tüntess el minden
gonoszt a világból,
töröld ki a rosszat
az ember
szívéből, agyából!

Tisztítsd meg a földet
nyomorúságától!
Maradj is itt, ne hagyd
újra magára az embert,
mert hogyha itt lennél,
nem fog újra fegyvert.
Szereti gyermekét,
vigyázza a Földet.
ÉDES JÓ JÉZUSOM,
SZERESS NAGYON MINKET!

Karácsony este

Szikrázó porhóban ballagok,
Lelkemben múlt idők
ezernyi emléke kavarog.
Kibomló virágok titkát
suttogó tavaszok,
Vörös rózsákkal izzó
nyarak,
a messzeségbe vesző,
aranyban-bíborban tobzódó
őszi utak
és a köd, az áldott-átkozott.
Voltak, igen,
mézeskalács és fenyőillatú,
reményt adó, gyönyörű
Karácsonyok.
A szikrázó porhóban ballagok,
hajamban az égből hulló,
parányi csillagok.
A szakadó fehérségben
újra oly tiszta leszek,
mint ott fönn az angyalok.
Szívemben emlékezés,
csönd és béke.

Lehet hogy ennyi volt.
Vége?

Ekkor egy angyal
a vállamhoz ért,
és szólt csendesen:
– nem vesztheted el
a reményt!
Ő megszületett!
Neked is elhozta
a FÉNYT!

Emőd Tamás: Szilveszter

A város alvó szíve úgy üt,
Mint egy öreg, zenélő óra,
Csukott csárdák ablaka csillan
És fény szítál a téli hóra:
Miatyánk légy velünk.

A ködön át lompos, nagy árnyék
Surrán sötéten, suhog lustán –
Urak, úrfiak, lump diákok,
Éjféli szél kószál az utcán;
Miatyánk légy velünk.

Holdas fény hull a ház falára.
Kong egy harang. Mi végre kongat?
Ma éjjel éber minden élet,

Holnap szomorú lesz a szombat:
Miatyánk légy velünk.

Tavaly, ki tudja, hol mulattunk?
Tavaly, ki tudja, kit szerettünk?
Keresztet vet a kassza hölgye,
Fakó füst szárnya leng felettünk.
Miatyánk légy velünk.

Tavalyi bor, tavalyi mámor
Kifogy lassacskán, búsan, békén,
Vörös lámpák és sárga lángok
Lobognak lenn az utca mélyén –
Miatyánk légy velünk.

<https://www.eternus.hu/vers/2920>

Tompa Mihály: Bucsú az ó évtől

Hogy már egyszer valahára
Neked is végbucsút mondunk!
Elmehetsz Isten hírével,
Nincs egymással semmi dolgunk!
Sok csinyt tettél, szökve mégy el,
Meg sem várva a viradtát,
Csak condráid hagyva rajtunk:
Emléked, – s az ócska naptárt.

A tavasz szép volt te benned:
Felszökkent a bunda ára;
A rózsának ajka éjjel
Ráfagyott a violára
Annyi volt a sánta gólya,
Ki elhullt a sima jégen!
A sirásó- meg a papnak
Nem volt annyi pénze régen.

Nyárban, a harmat hiányát
Dérrel pótlá Árva, Zólyom;
Mózes nélkül, száraz lábbal
Jártunk tengeren, folyókon;
Kiment az eső divatból,
S fútt a szél két hétig néha,
Igaz, nem lett búza s áldás:
De lett üszög és – poéta.

A gyümölcs-szedés bajától,
Őszre megmentett a hernyó;
A regényes cserebogár
Ette azt is, ami nem jó;
Vig szüret volt, kádra szürtük.
Annyi volt a drága lőre, –
Hej csak téged, aki adtad,
Tarthatnálak jól belőle!

S az év végre megbolondúlt,
Vénségére lett szerelmes:
Hó s fagy kellett volna, s a tél
Vala nyájas engedelmes.
Az elkinzott földnek akkor
Hozott nyiló szép virágot; –
Rámosolyghatsz az emberre,
Ha elébb jól pofon vágod!

És a bölcsre rossz idő járt,
Ott veszett a könyv a polcon,
Ritkán jött egy jámbor lélek,
Kinek egyet oda sózson;
Folt hátán folt a kabátja,
De ő azért élél hóltig;
Hirrel gyujt be a kályhába,
S dicsőséggel takarózzik.

A bolondot a szerencse
Elfogadta gyámfiának;
Szemérmesnek szeme koppant,
A henyének szakja támadt.
S hány szegénynek a fejét nem

Törte bé a szent igazság!
Megengedvén, hogy ha tetszik,
Tűröm-fűvel borogassák.

S mint a gyermek süvegével
Üldöz és fog tarka lepkét:
Sok embernél, a reményre
Történt a vadászat ekkép, –
S a fogottat elbocsátá,
Más után mohón szaladva...
S annyi haszna van belőle:
Hogy rongyos lett a kalapja.

No de semmi! itt az új év,
Jobb lesz tán ez? Majd megvállik!
Nincs mit válogatni bennök,
Egyik olyan, mint a másik:
Új nevével hoz fejünkre
Régi küzdést, régi gondot;
S kiknek mindig, minden jól van:
Azok a bölcsök s bolondok!

<https://www.eternus.hu/vers/3203>

Első a család

Akik a távolból helyettünk látnak – Bemutatkoznak a Távszem operátorok

2019 áprilisában állt munkába az MVGYOSZ-nél az a 15 fő, akikből június végére képzett Távszem operátorok és ügyfélszolgálati munkatársak lettek. Ők már javában biztosítják a Távszem szolgáltatást, vagyis intézik a felhasználók regisztrációját, és ami talán ennél is izgalmasabb: a távolból helyettünk látnak.

A Távszemet már használó olvasóinknak a hangjuk és a nevük már ismerős lehet, ha pedig ennél többre is kíváncsiak velük kapcsolatban, akkor jó hírünk van: decemberig mindannyian bemutatkoznak önöknek.

Beszélgetés Mezei Andrea Távszem operátorral

- Kérem, mondjon pár szót magáról, érdeklődési köréről, szabadidős tevékenységeiről, stb.

- Mezei Andrea vagyok, a Gyógypedagógiai Főiskola pszichopedagógia szakán és az ELTE magyar szakán végeztem. Egész életemben ez a két dolog érdekelt, eddig a gyermekvédelem területén dolgoztam, mint esetmenedzser, illetve önkéntesként a Délután Lelkisegély Szolgálatnál vállalom szolgálatot. 4 gyermekem van, a nagycsaládosok mozgalmas életét élem, annak minden kalandvággyával. Szabad időmben írok, verseim időnként megjelennek a Liget irodalmi folyóiratban, és két regényt is írtam.

- Barátai, hozzátartozói milyenek ismerik önt?

- Alapvetően kiegyensúlyozott, vidám, nőies nő vagyok, aki szeret időnként egyedül lenni, elmélyülten alkotni.

- Mi a véleménye a humor gyógyító erejéről?

- Karinthy véleményét vallom: humorban nem ismerek tréfát.

Nagyon fontos túlélési technikának tartom a humort, és a szövetség gyönyörű mézeskalácsházában sokszor tapasztaltam is, hogy a látássérültek körében mennyire gyakori a jó humorú beszélgetés, az egész világgép át van szöve humorral és öniróniával.

- Mi motiválta önt, hogy a Távszemnél helyezkedjen el?

- Esetmenedzserként olyan gyerekvédelmi ügyeken dolgoztam, ahol már a hivatal is beavatkozik a veszélyeztetett gyermek családjának életébe. Sokszor éreztem, hogy a segítség, amit viszek, nem belülről jött igényre válaszol, hanem kívülről kényszerítem a családra. Segítő emberként most nagyon pozitív érzés számomra, hogy az általam nyújtott segítséget valóban kérik tőlem, örülnek neki, és eszközöm is van hozzá. Ezenkívül nagyon meg-

szerettem az épület nyújtotta sajátos világot, és az interjún két kutya is feküdt a lábaimnál, ez két motiváció is volt.

- A szakmai képzés alkalmából szerzett-e személyre szóló, életét meghatározó élményeket?

- A képzés nagyon sok élményt nyújtott. Az egyik meghatározó élmény az volt, amikor az érzékenyítés során saját életemről kellett kivágásokból egy montázst készítenem, így alkalmam nyílt kicsit megállni, és végiggondolni a helyemet a világban. Később ebből született az Áttört felület c. versem, ami egy kisebb díjat is nyert.

Csongor Andrea: Áttört felület

*Ha madeira,
akkor kisolló hegyével beszúrunk,
körbeforgatva hegyét tágítunk a résen,
és a fehér anyagon apró, szoros szegőöltéssel varrunk.
A hímző cérnára csomót, bogot kötni tilos,
bevágott anyagszél nem látszódhat ki.
Ha deszkalapról vagy rengő padról a házi szentsarokban,
még inkább, ha hangszer az, cifra furulya, citera
díszítése, nem zavarhatja a hangzást.
Szólnia kell.
A felsértett felületet bedörzsöljük,
hogyan a minta élesen kirajzolódjon,
a művész gondolata,
a játék és a mesteri munka közti áthallás
bevésődjön a fába.
A textúra hiánya adja a mintát,
legyen szalagfonat, indadísz, életfa,
vagy stilizált geometrikus motívum,
valami láthatatlan nagy egész része.
Hiány, hézag, veszteség – ez a minta.*

Emlékezetes volt a Vakok Iskolájában tett látogatásunk, illetve minden olyan feladat, amikor szemtakaróval próbáltunk eligazodni a világban, és a képzés végén, utolsó simításként a szimulációs hívások. Ezek közül is maradandó emléket hagyott a „denevér van a szobában” témájú gyakorló hívás, ami egy velőtrázó sikollyal kezdődött.

- „A segíteni akarás nem egyenlő azzal, hogy azonosulok a másik gondjával-bajával. A segítség, a támogatás épp ott kezdődik, hogy kívül maradok, így képes vagyok a támasznyújtásra, tudok más nézőpontból tekinteni a helyzetre. Nyugodt maradok, erős maradok, önmagam maradok. Ha átveszem a másik lelkiállapotát, ha empátia helyett egyfajta kompániát vállalok, akkor könnyen előfordulhat, hogy érzelmileg alkalmatlanná válok a segítségre.”
(Lukács Liza)

Milyen gondolatok jutnak erről eszébe?

- Mivel lelki segély szolgálatos munkatárs is vagyok, számomra életszükséglet, hogy le is tudjam tenni a terheket, hogy ne legyen telesírva a vállam, mert másnap akkor nedves lesz és használhatatlan. Azért a kompánia szó számomra, mint nagycsaládos számára, nem annyira taszító, én attól sem tartok.

- Kapott már visszajelzéseket a Távszem felhasználóktól?

- Nagyon motiváló mindannyiunk számára, hogy sok a köszönő, elégedett visszajelzés.

- Mit üzen az olvasóknak?

- Hogy hívjanak minket akkor is, ha nem biztosak benne, hogy tudunk segíteni, – hátha mégis! Sok lehetőség rejlik még ebben a szolgáltatásban, minél több a hívás, mi annál gyakorlottabbak lehetünk.

Köszönjük a bátorító szavakat! Munkájához és az íráshoz további sikereket kívánunk!

Árvay Mária

Beszélgetés Viczián Attiláné Távszem operátorral

- Kérem, mondjon pár szót magáról, érdeklődési köréről, szabadidős tevékenységeiről, stb.

- Köszöntöm a kedves olvasókat! Viczián Attiláné Tímea vagyok. Vendéglátás és kereskedelmi ismereteket tanultam, ezeken a területeken dolgoztam. Szabadidőmet a családommal és a barátaimmal töltöm. Két gyerek büszke anyukája vagyok. Szeretek zenét hallgatni, kertészkedni, horgászni.

- Mi az, amit a személyiségéről fontosnak tart elmondani?

- Optimista, empatikus, vidám, az új ismeretek felé nyitott személyiségnek tartom magam. Nehezebb élethelyzetekben megkeresem a belső motivációt, hogy miért érdemes küzdeni, újrakezdeni. Ehhez elengedhetetlen egy pozitív, vonzó, erős, én-motiváló jövőkép kialakítása.

- Mi motiválta önt, hogy a Távszemnél helyezkedjen el?

- Az unokahúgom vak. Több alkalommal segíthettem neki videóhíváson keresztül. Ez motivált abban, hogy jelentkeztem operátornak. Nagyon örültem, hogy kiválasztottak a munkára, és így szervezett keretek között tehetek azért, hogy a látássérült embereknek könnyebb legyen a hétköznapi életük.

- A szakmai képzés alkalmából szerzett-e személyre szóló, életét meghatározó élményeket?

- Ahhoz, hogy ezt a feladatot szakszerűen tudjam végezni, érzékenyítésen és különböző szakmai képzéseken vettem részt. Ezekon számos hasznos ismeretet és élményt kaptam. Számomra különleges volt a Vakvezetőkutya-kiképző Központban tett látogatás. Szerintem, a tanulási folyamat továbbra is tart, mert a gyakorlatban új tapasztalatokat szereztem.

- „Egy bizonyos életkor után már nem az a fontos, hogy nekünk kik segítenek, hanem az, hogy mi hogyan válhatunk mások segítőivé.” (Boldizsár Ildikó) Mi jut erről eszébe?

- Bizonyos kor után arra jöttem rá, hogy segíteni rengeteg módon lehet. De vajon hogyan tudunk jól segíteni? Fontos, hogy megfontoltan és szakszerűen tegyük ezt, hiszen a nem megfelelő odafigyeléssel a legjobb szándékunk ellenére is árthatunk.

- Az esetleges lelkiileg megterhelő időszakokat hogyan tudja kezelni?

- A mentális és érzelmi rugalmasság alapvető egy kiegyensúlyozott élethez. Igyekszem a mindennapokat kiegyensúlyozottan megélni.

Az esetszembeszéző tréningeken megszembeszéjúk a nehezebb hívásokat. Természetesen a titoktartás és a személyiségi jogok sérelme nélkül. Számomra ez segít.

- Kapott már visszajelzéseket a Távszem felhasználóktól?

- A felhasználók nagyon kedvesek, barátságosak, és együttműködőek. Lelkesek és örömmel használják a Távszemet.

- Mit üzen az olvasóknak?
 - Köszönöm szépen, hogy elolvassák a bemutatkozásomat. Jó egészséget és kellemes karácsonyi ünnepeket kívánok!

Köszönöm a beszélgetést! További sikeres és eredményes mindennapokat, valamint kellemes ünnepeket kívánunk az olvasók nevében is!

Árvay Mária

„Mostan színes tintákról álmodom” – Endes-Ábrahám Ákossal, a III. Nemzeti VERSeny tízéves különdíjasával beszélgettünk

Endes-Ábrahám Ákos tízéves, Csíkszeredán él, harmadik osztályos tanuló. A látássérült kisfiú idén novemberben már másodszor állt a budapesti Nemzeti Színház színpadán a Nemzeti VERSeny döntőseként. A tavalyi ezüst minősítés és elismerő oklevél után idén meg sem állt az arany minősítésig és a korosztálya legjobbjaként neki odaítélt különdíjig. Ákos versvideói elvarázsolják a hallgatót, de gyönyörű magyar beszéde és csodálatos versmondása engem élőben, Székelyudvarhelyen bűvölt el igazán. A III. Nemzeti VERSeny döntője után egy héttel vele és édesanyjával, Ibolyával beszélgettem versekről, gyakorlásról, célokról és tervekről, az integrált oktatásról és családjuk mindennapjairól.

- Mikor kezdtél verset mondani?

Ákos: 2017 novemberében. A tanító néni felsorolta, hogy milyen versenyek lesznek az iskolában, mi pedig jelentkezhettünk, hogy melyiken akarunk részt venni. Amikor a versmondó verseny került sorra, én feltettem a kezem.

Ibolya: meglepődtünk, mert korábban még az anyák napi ünnepségen sem volt hajlandó megszólalni. Ekkor viszont megnyerte az iskolai és a megyei versmondó versenyt is, meg sem állt a romániai magyar iskolások számára rendezett országos versmondó verseny első helyezéséig. Az első vers, amivel sorra nyerte a versenyeket: László Noémi A mi szobánk c. gyermekverse volt. Ezzel nevezünk a II. Nemzeti VERSenyre is.

- Honnan jött az ötlet, hogy Ákos induljon ezen a megmérettetésen?

Ibolya: a Nemzeti VERSeny felhívását Ákos nagymamája olvasta.

Ákos: azt írták, hogy öttől kilencvenöt éves korig lehet nevezni, én meg mondtam, hogy akkor én beleférek.

Ibolya: az utolsó pillanatban jelentkeztünk. Egy versvideóval kellett nevezni, ennek alapján Ákost beválogatták a középdöntőbe. Ekkor egy versklippet

kellett forgatni, amiben tavaly és idén is Miklós Csongor, egy „csupa lélek” székiudvarhelyi barátunk volt a segítségünkre, aki amatőrként készít videókat.

- Mi a különbség a versvideó és a versklip között?

Ibolya: a versvideó egy vágatlan felvétel, amin a versenyző elmondja a választott verset. Ezzel szemben a versklip alatt már lehet zene és a képi világa is változatos, nem is muszáj a versmondónak szerepelnie a képeken. Tavaly Szabó Lőrinc Dsuang Dszi álma, idén pedig Kosztolányi Dezső Mostan színes tintákról álmodom című versét készítettük el versklip formájában.

- Hogyan választjátok ki a verseket?

Ibolya: a Nemzeti VERSenynek mindig van megadott témája. Idén az egyik feltétel az volt, hogy Weöres Sándortól vagy Ady Endrétől kellett egy verset választani. Volt, aki már a versvideójában megfelelt ennek, Ákos a döntőben mondta el Weöres Sándor Téma és variációk című versét. A másik téma pedig a rendszerváltás volt.

- Nem könnyű téma egy tízéves gyermeknek.

Ibolya: Igen. Ákossal mindig megbeszéljük, hogy miről szólnak a versek, hogy értse. Általában én keresgéltem a verseket, amit jónak gondolok, azt felolvasom neki és együtt döntünk.

Ákos: én döntöm el. (nevet)

Ibolya: a rendszerváltás témájához Kovács András Ferenc Gyermekhangra című versét választottuk. Egy magyarországi számára nem nyilván-

való, hogy hogyan kapcsolódik ez a vers a rendszerváltáshoz, de aki itt él és meg kellett küzdiön azért, hogy az anyanyelve megmaradhasson, az érti. Elmeséltem Ákosnak, hogy az én gyermekkoromban nekünk nem volt olyan sok szép, színes, magyar nyelvű mesekönyvünk, mint most nekik. Mi csak a forradalom után fértünk hozzá a magyarországi kiadású gyermekkönyvekhez, hatalmas kincs volt, hogy végre ilyen is láthatunk és olvashatunk. Ez van benne ebben a versben. Hogy milyen, amikor az anyanyelvedet akarják elvenni.

- Hogyan tanulod meg a verseket?

Ákos: anya felolvassa párszor, aztán elkezdem utána mondani, aztán megpróbálom egyedül is elmondani, anya pedig kijavít vagy rögtön, vagy a végén. De anya egyik verset se tudja.

Ibolya: sokszor összevesztünk.

Ákos: nem vesztünk össze, csak anya mindig teljesen mást akar, mint én. (nevet)

Ibolya: én maximalista vagyok, a legjobbat szeretném kihozni belőle. Nem könnyű egy tízéves gyerekkel órákon át verset tanulni.

Ákos: anya mindig azt akarja, hogy újabb verseket tanuljak meg a döntőre. És nem értem, miért kell újra elmondanom, ha egyszer már jól elmondtam, végül is a versenyen is csak egyszer kell elmondani.

Ibolya: igen, de elrontani is csak egyszer lehet. Nagyon sokat kell gyakorolni, de ezzel bizonyára minden versmondó így van.

- Milyen érzés volt, mikor kiderült, hogy Ákos bejutott a döntőbe?

Ibolya: nagyon izgultunk és napokon át lestük a Nemzeti VERSeny Facebook oldalát, mivel ott közölték az eredményt.

Ákos: én biztos voltam benne.

Ibolya: igen, Ákos mindig nagyon magabiztos.

- Mi volt a legnehezebb a felkészülésben?

Ákos: a legnehezebb a Weöres Sándor vers volt: annyit kacagtam rajta, hogy azt hittem, nem is tudom elmondani.

Ibolya: a téma és variációk egy nagyon nehéz vers, mivel nincs benne logikus szál és gondolatmenet, csak folyamatos játék a szavakkal, ettől nagyon nehéz megtanulni. Én borzasztóan izgultam.

Ákos: én tényleg majdnem elkacagtam magam, pedig már megszoktam a verset, de mikor a közönség kacagott, akkor én is majdnem nevettem, de vissza tudtam tartani.

- És mi volt a legjobb?

Ákos: minden jó volt, kivéve az izgulást. Mondjuk én csak a fellépés előtt izgultam, közben már nem. Ja, és még akkor, amikor a díjakat átadták. Mikor lementek a bronz minősítések, gondoltam, hogy ez már csak jó lehet.

Ibolya: jó érzés volt, hogy a zsűri és a szervezők is ismerősként üdvözölték Ákost, felismerték tavalyról.

- Hogyan tovább? Mik a terveid?

Ákos: elkezdtem mesét is mondani, sok hasonló versmondó és mesemondó versenyre szeretnék elmenni. Idén már tizenhét fellépésem volt.

Ibolya: Ákost egyre gyakrabban hívják ide-oda fellépni, ő pedig természetesen nem mond nemet. Nagy feladat nekünk minden ilyen alkalmon megjelenni, de ez neki sikerélményt ad, úgyhogy nekünk sincs más választásunk. Ákos egy családi fesztiválon mondott először mesét a tábortűznél, és a csík-szeredai színház színészeivel is mondott verset a magyar költészet napján.

- Hogyan telnek a hétköznapjaitok?

Ibolya: Ákos egy ritka fejlődési rendellenességgel született, ami miatt a szemei nem fejlődtek ki megfelelően a terhesség során. Most harmadik osztályos. Többségi iskolában tanul, látó kortársaival együtt. Nagyon nagy szerencsénk van, mivel egy olyan tanítónőhöz kerültünk, aki nem pánikol be attól, hogy egy nemlátó gyermek jár az osztályába. Szívvel-lélekkel Ákos mellett áll, megköveteli tőle, amit meg kell, de folyamatosan támogatja is. Ő javasolta, hogy Braille-írással tanuljon, én ezt kérni se mertem. Együtt tanulták meg Ákossal a Braille-t, így a fiam ma már ír és olvas magyarul és románul is. Nem tudom eléggé áldani a sorsot, amiért vele összehozott minket. Reménykedem abban, hogy ezek a nyilvános szereplések is hozzásegítenek, hogy a tanárok ne féljenek egy látássérült tanuló jelenlététől. Én marketingesként dolgozom, ami nagyon fontos nekem, mert a gyereknevelés önmagában nem tenné teljessé az életem. Sokan és sokszor tanácsolták, hogy hagyjam ott a munkát és járjak Ákossal az iskolába, hogy segíteni tudjak neki, de én ezt nem látom jónak. Úgy gondolom, hogy a mi helyzetünk nagyon szerencsés, éppen ezért úgy érzem, felelősségünk is megmutatni, hogy így is lehet élni.

A Nemzeti Színház és a Magyar Versmondók Egyesülete évente meghirdeti határokon átívelő, felmenő rendszerű versmondó és versklip versenyét, a Nemzeti VERSenyt, valamennyi korosztály számára, az anyaországban, a Kárpát-medencében, szerte Európában és az óceánon túl, minden nem hivatásos magyar versmondó részére. A verseny elsődleges célja a hagyományos vers- és prózamondó találkozó mellett a klasszikus és kortárs költészet újszerű tolmácsolása, a költészet és a versmondás népszerűsítése, a magyar nyelv tisztaságának és sokszínűségének felvonultatása a költészet által, és a kulturális identitás erősítése.

Endes-Ábrahám Ákos versvideói és klipjei az alábbi linkeken érhetőek el:

Versvideó 2018: László Noémi: A mi szobánk

<https://www.youtube.com/watch?v=IHf-fvtNhdo>

Versklip 2018: Szabó Lőrinc: Dsuang Dszi álma

<https://www.youtube.com/watch?v=jOeIGFspnWI>

Versvideó 2019: Dsida Jenő: Kóborló délután kedves kutyámmal (részlet)

<https://www.youtube.com/watch?v=m9jFozh3FuM>

Versklip 2019: Kosztolányi Dezső: Mostan színes tintákról álmodom
<https://www.youtube.com/watch?v=RUV6qxD7Oz8>

Németh Orsolya

5 év alatt vakságot és járóképtelenséget okoz a kór, amelyre most sikerült találni egy ellenszert

Őssejt-transzplantációval sikerült amerikai kutatóknak visszafordítani a központi idegrendszer egy súlyos autoimmun betegségét, a neuromyelitis opticát (NMOSD), amely a betegek felénél vakságot okoz és elveszítik járóképességüket a kór diagnosztizálása utáni öt évben. Korábban az NMOSD betegséget a szklerózis multiplex (MS) egyik ritka alfajának tartották a szakemberek, de kutatásaik alapján már kiderítették, hogy egy önálló kórképről van szó. Az MS-től és a legtöbb autoimmun betegségtől eltérően a neuromyelitis optica betegségnek van egy biológiai markere, az AQP4 antitest. A betegek mintegy 80 százalékánál az agyi vízvezető rendszert szabályozó fehérje, az aquaporin-4 (AQP4) ellen termelődnek ellenanyagok, amelyek súlyos, gyakran kétoldali látóideg-gyulladást és kiterjedt gerincvelő-gyulladást, myelitist okoznak.

Az Északnyugati Egyetem és a Mayo Clinic egészségügyi központ kutatói 12 beteget vetettek alá őssejt-transzplantációnak. A Neurology című tudományos folyóiratban ismertetett tanulmányból kiderül, a betegek többsége a transzplantáció után öt évvel jól volt, nem volt szükséges számukra a gyógyszeres kezelés, amely évente ötszázezer dollárt, azaz több mint 150 millió forintot tehet ki.

Öt év után a 12 betegből csupán kettőnél következett be a betegség újabb fellángolása és vissza kellett térniük a gyógyszeres kezelésre – mondta Richard Burt professzor, az egyetem Feinberg Orvosi iskolája immunterápiás és autoimmun betegség részlegének vezetője. Egyetlen korábbi terápiával sem sikerült eltüntetni az AQP4 antigént, vagy elérni, hogy a beteg gyógyszerkezelés-mentes legyen. Az őssejt transzplantáció javított a betegek neurológiai cselekvőképességén és életminőségén. Jobban lettek és a betegség markere eltűnt, öt évvel a transzplantáció után sem volt jelen a szervezetben – hangsúlyozta a professzor.

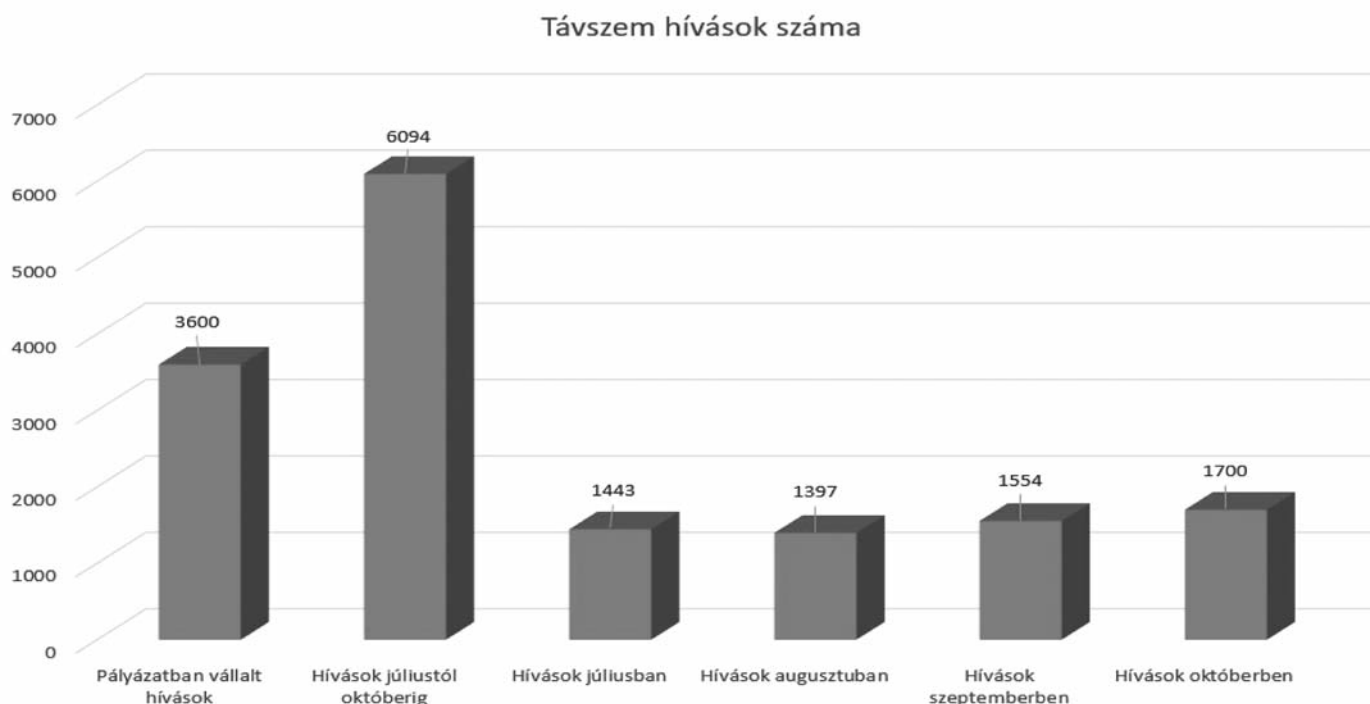
MTI

https://hvg.hu/tudomany/20191014_ossejt_transzplantacio_kozponti_idegrendszer_autoimmun_betegseg_nmosd_kezelese

Tuti tippek, rövid hírek

Túl a hatezredik híváson – Távszem nyilvános tesztidőszak a számok tükrében

Már a nyilvános tesztidőszak harmadik hónapjában teljesült a pályázatban vállalt hívásszám. A hat hónapos tesztidőszak végére minimum 3600 hívással kalkulált a Távszem projekt pályázatíró csapata, ám a negyedik hónap végére már a hatezer hívást is meghaladtuk. A Távszem szolgáltatás iránti érdeklődés nemcsak töretlen, hanem folyamatosan növekszik. Jöjjön most egy kis összefoglaló a számok bűvöletében:

A Távszem szolgáltatás nyilvános tesztidőszaka 2019. júliusában indult és december 31-ig tart. A Távszem informatikai rendszerében folyamatosan és naprakészen gyűjtjük a felhasználással kapcsolatos, szigorúan anonim adatokat, melyek révén pontos képet kaphatunk a szolgáltatás népszerűségéről és a felhasználók aktivitásáról. Azt már most látjuk, hogy a szolgáltatás iránti igény folyamatosan nő, így nem kérdés, hogy a Távszem 2020 januárjától is tovább lát majd helyettünk.

A nyilvános tesztidőszak első négy hónapjában (júliustól októberig) összesen 6094 hívás érkezett az operátori központba. A hívások száma hónapról

hónapra növekedett: míg júliusban összesen 1443, addig októberben már 1700 hívást regisztrált a rendszer. A Távszemet október 31-ig 755 ügyfél használta, az ő számuk azóta is napról napra gyarapszik. A látássérültek eddig összesen 241 órában vették igénybe az operátorok segítségét.

Érdekesség, hogy a szolgáltatást hétköznapokon intenzívebben veszik igénybe: a legtöbb hívás rendszerint kedden, míg a legkevesebb többnyire szombaton és az ünnepnapokon fut be. A Távszem eddigi legforgalmasabb napja augusztus 8. (95 hívás) és szeptember 10. (93 hívás) volt, a legkevesebben pedig augusztus 19-én (15 hívás) és szeptember 14-én (18 hívás) kértek segítséget. Nem győzzük ezért hangsúlyozni, hogy a Távszem hétvégén és ünnepnapokon is korlátlanul rendelkezésre áll!

A szolgáltatást a látássérült igénybe vevők egy 1-től 5-ig terjedő skálán értékelhetik. A hívásszámok növekedésével az összesített értékelések is folyamatosan javulnak: míg a júliusi visszajelzések átlaga 3,93 volt, addig októberben már 4,2-re értékelték a felhasználók a Távszemet.

Az operátorok kapacitásai még mindig bőven eleget tesznek a növekvő igénybevételnek, továbbra is várják hívásaikat! Mi pedig nagy izgalommal várjuk a novemberi és a decemberi adatokat.

Németh Orsolya

444-en értékelték a Távszemet

Köszönjük mindazoknak, akik kitöltötték a Távszem szolgáltatás értékelő kérdőívét, hogy időt és energiát szántak véleményük és tapasztalataik megosztására!

A Távszem szolgáltatást értékelő kérdőívét a november 17-ei határidőig pontosan 444 felhasználó töltötte ki, visszajelzést adva az applikáció és a szolgáltatás működéséről, illetve az operátorok és a mentorok munkájáról. A beérkezett válaszok feldolgozása hamarosan megkezdődik, így reményeink szerint decemberben már minden érdeklődővel megoszthatjuk a felmérés eredményeit.

a Távszem projekt csapata

A Távszem novemberben bejárta az országot

Eseménydús hónapot tudhat maga mögött a Távszem projekt csapata. Megyei tapasztalatszerelő találkozóból 13, míg a regionális szakmai work-

shopok közül kettő valósult meg november folyamán. Emellett ebben a hónapban is több sajtómegjelenés alkalmával mutathattuk be a Távszem szolgáltatást, célegyenesbe ért a második körös iPhone-ok beszerzése és a pályázattal járó hatalmas adminisztráció-halmaz kezelésével is jól haladnak a munkatársak. A menedzsmen és az MGVYOSZ elnöke folyamatosan lobbizik a fenntartáshoz szükséges forrásokért, mert nem kérdés, hogy a Távszem 2019. december 31. után is változatlan feltételekkel működik tovább.

A tapasztalatcserélő találkozókön több száz Távszem felhasználó osztotta meg tapasztalatait és ötleteit az alkalmazással és a szolgáltatással kapcsolatban, a szakmai vezető, a szolgáltatásvezető, a társadalmi kapcsolatokért felelős munkatárs és az informatikus kolléga pedig igyekezett választ adni minden felmerült kérdésre. Nagy segítséget jelentettek ebben a folyamatban az egyesületeknél tevékenykedő Távszem mentorok, akik a felhasználók betanítása és segítése mellett a vélemények és tapasztalatok becsatornázásában is közreműködtek.

Órákon belül belépünk a Távszem projekt utolsó hónapjába, ami még mindig sok feladatot tartogat a megvalósítók számára.

Decemberre már csak három tapasztalatcserélő találkozó maradt: Salgótarjánban 2-án, Egerben 5-én, Szekszárdon pedig 11-én beszélgetünk az iPhone pályázatok nyerteseivel.

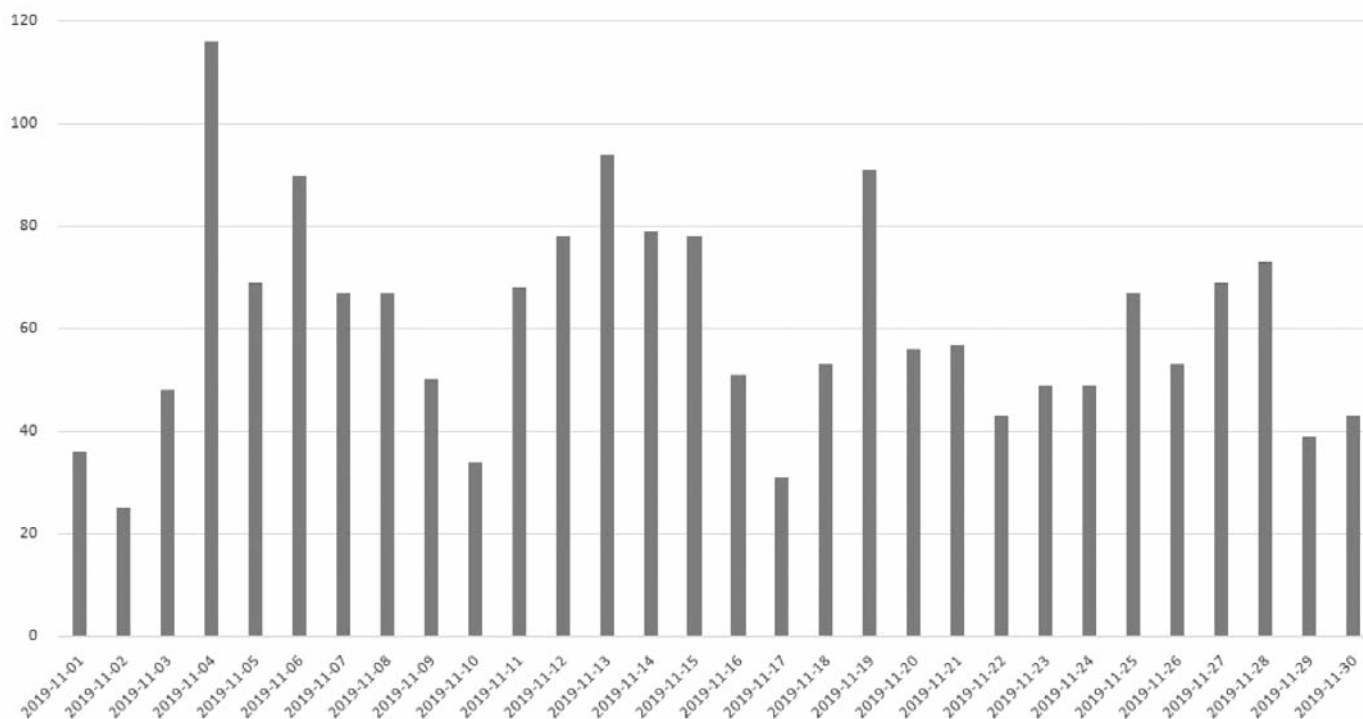
Az utolsó regionális szakmai workshopot Budapesten, december 10-én rendezzük meg, a projekt záróeseményére pedig december 16-án kerül sor szintén Budapesten. A zárórendezvényt a Távszem projekt Facebook oldalán élőben is közvetítjük majd.

Németh Orsolya társadalmi kapcsolatok referense

Közel 2000 alkalommal segített novemberben a Távszem

Immár több mint 700 látássérült ember veszi igénybe a Távszem szolgáltatást, ami egyre inkább megkönnyíti mindennapjaikat. Novemberben nemcsak a hívások száma nőtt tovább, hanem a szolgáltatás értékelése is javult.

November 1. és 30. között összesen 1823 alkalommal kaptak távoli segítséget a Távszemtől a regisztrált látássérült felhasználók. A legforgalmasabb napon, november 4-én minden eddigi rekordot megdöntve 116 hívást regisztráltunk. Ebben a hónapban mindössze egyetlen olyan nap volt – november 2.

szombat, amely a hónap elején a hosszú hétvégére esett –, amikor 30 alatt volt a hívások száma, négy napon viszont 90-nél is több segítségnyújtás történt. A napi átlagos hívásszám ebben a hónapban már meghaladta a 60-at, az operátorok összesen 77 órában nyújtottak segítséget az ügyfeleknek.

A felhasználók egyre jobbnak ítélik a szolgáltatást, amit az is jól mutat, hogy az október végén átlagosan 4,2-es értékelés mostanra 4,28-ra emelkedett.

Németh Orsolya társadalmi kapcsolatok referense

Hol tart a 322 darab iPhone beszerzése?

Tájékoztatjuk önöket, hogy az MVGYOSZ Távszem projektje keretében a 322 darab iPhone 7 közbeszerzési eljárását az illetékes minisztérium főosztálya jóváhagyta.

2019. november 19-én megküldték számunkra a jóváhagyó tanúsítványt, vagyis engedélyezték, hogy a nyertes céggel 11 nap múlva – a jogszabályban meghatározott várakozási időszakot követően – szerződést kössünk. Ez az időpont november 30-ára, szombatra esik, ezért a szerződéskötésre a lehető legkorábbi időpontban, december 2-án, hétfőn fog sor kerülni. Előreláthatóan azon a héten már át is tudjuk adni a tageszervezeteknek a készülékeket.

További fontos tudnivaló, hogy az MVGYOSZ elnöke úgy határozott, hogy a szövetség önerőből további egy hónapig (2020. január 31-éig) foglalkoztatja a Távszem mentorokat, akiknek így még lesz alkalmuk és elegendő idejük a sikeresen pályázó személyeknek megtanítani a készülékek és a Távszem alkalmazás használatát.

Köszönjük türelmüket!

dr. Nagyné Berke Mónika a Távszem projekt szakmai vezetője

Új könyvek az online hangoskönyvtárban

Az MVGYOSZ hangoskönyvtára alkalmazás fejlesztése folyamatban van. Az új verzióban már lehetőség lesz kiválasztani a legutóbb feltöltött könyvek listáját. Addig is úgy gondoltuk, és a beérkező kérések is ezt erősítették, hogy a hírlevélben rendszeresen közzétesszük azon műveket, amelyeket feltöltöttünk az online hangoskönyvtárba. A listában az újonnan felolvasott könyveket és a régi állomány műveit is megtalálják.

Kövessék figyelemmel az MVGYOSZ hírlevélét!

Jó olvasást kívánunk!

*dr. Nagyné Berke Mónika
MVGYOSZ munkatárs*

Okosmorzsák

Új rovat indul újságunkban!

Az Okosmorzsák rövid híreket tartalmaz majd a számítógépek, okostelefonok világának újdonságairól, valamint hasznos tippeket és trükköket arról, hogy hogyan lehet az akadálymentes IKT eszközöket a legkönnyebben és leghatékonyabban kezelni, használni.

Emellett természetesen továbbra is igénybe vehető személyre szabott szolgáltatásunk, melynek keretében az iPhone, az androidos eszközök és a képernyő-olvasóval történő számítógép használatát segítünk elsajátítani. Erről további részleteket az MVGYOSZ honlapján, az Amit adunk/Látássérülteknek/Okosklub weboldalon lehet olvasni.

Új rovat az MVGYOSZ hírlevelében!

Angyal Gábor szakmai vezető

A VoiceOver rotor használata

A VoiceOver rotor segítségével módosíthatjuk az iPhone-on futó VoiceOver működését, mint például a beszéd sebességét, a gépelés típusát, stb. Amikor a VoiceOver fut, lehetőség van a rotor használatára.

A rotor olyan, mint egy képzeletbeli tárcsa. Két ujjunkat a képernyőre helyezve tudjuk elforgatni a rotort, mintha egy tényleges tárcsát forgatnánk. Úgy is kivitelezhető a forgatás, hogy egy pillanatra a képernyőre helyezzük két ujjunkat, majd hirtelen elforgatjuk az ujjainkhoz képest a telefont, végül rögtön elengedjük a képernyőt. A rotor mindkét irányba forgatható.

Ha pl. a VoiceOver beszédének sebességét szeretnénk gyorsan módosítani, akkor forgassuk a rotort a beszédsebesség rotorbeállításra, ekkor egy pillanatra meg is jelenik a képernyőn a beszédsebesség felirat, majd hamar el is tűnik. Ezután egy ujjal felfelé vagy lefelé legyintve tudjuk a beszéd sebességét állítani.

Ha a telefon alkalmazásban a kontaktok lap van kiválasztva, és a rotort a címsorok értékre tekerjük, akkor egyujjas felfelé vagy lefelé legyintéssel a kívánt kezdőbetűre ugorhatunk. Innen jobbra söpörve könnyebben találhatjuk meg a kívánt nevet.

Fontos, hogy a fent leírt módszer csak akkor működik, ha nem vagyunk benne egyetlen kontaktunk adataiban sem.

Meghatározhatjuk, hogy milyen beállítások legyenek kint a rotoron úgy, hogy a beállítások/általános/kisegítő lehetőségek/VoiceOver/rotor menüpont alatt ki-be kapcsolgatjuk azokat a dolgokat, amit gyorsan el szeretnénk érni.

Bővebb információ a rotor használatáról:
<https://support.apple.com/hu-hu/HT204783>

Berkó Norbert

Szöveg kijelölése a rotor segítségével

Tudta ön, hogy a rotor segítségével szöveget is ki lehet jelölni? iPhone készüléken a VoiceOver rotor segítségével lehetőség van bármilyen szöveg kijelölésére.

A beállítások/kisegítő lehetőségek/VoiceOver/rotor menüpont alatt adja hozzá a szövegkijelölés lehetőséget a rotorhoz. Régebbi iOS rendszeren a kisegítő lehetőségek menüpont a Beállítások/általános menüpont alatt volt megtalálható. Ezután, ha szöveget szeretne kijelölni, akkor a kijelölni kívánt szöveget megkeresve a rotort állítsa a szövegkijelölés értékre, majd egyujjas felfelé vagy lefelé legyintéssel állítsa be a szövegkijelölés egységét, mint pl. karakterek, szavak stb.. Ha most jobbra legyint egy ujjával, a szövegkijelölést a szöveg vége felé haladva növelheti, balra legyintéssel pedig csökkentheti.

Ha elkészült a kijelöléssel, a rotoron a szerkesztés alatt megtalálja a másolás parancsot. Erre duplán koppintva a szöveg a vágólapra kerül, ahonnan már bárhova beilleszthető ugyancsak a szerkesztés rotorértéket választva.

Berkó Norbert

Kapcsolódás egyszerűen vezeték nélküli hálózathoz

Eddig az iPhone talán nem mindenki által ismert dolgairól igyekeztem írni, most szeretnék a Windows rendszerű számítógép, valamint a JAWS képernyőolvasó használatával kapcsolatban hasznos tippet adni.

Legegyszerűbben úgy kapcsolódhatunk WIFI-hez, vagyis vezeték nélküli hálózathoz, hogy használjuk a JAWS program rendszertálca listázó parancsát. A rendszertálca ikonjainak listája a JAWS gomb+f11 parancsával hívható be.

A JAWS gomb a képernyőolvasó beállításaitól függően vagy az insert vagy a caps lock, azaz a nagybetűzár billentyű.

A JAWS gomb+f11 lenyomását követően a lefelé nyíl segítségével keresünk olyasmit, hogy „Nincs csatlakozás”, „rendelkezésre állnak kapcsolatok”. Ha ilyen, vagy hasonló szöveg elhangzása után lenyomjuk az alt+e billentyűt, akkor kattintást végzünk a bal egérgombbal, de ami még fontosabb,

hogy máris láthatjuk a rendelkezésre álló Wifi-kapcsolatokat, és a lefele nyíl segítségével kiválasztva a nekünk tetsző hálózatot enter lenyomását követően megpróbálhatunk kapcsolódni.

Berkó Norbert

Segítségkérés a JAWS képernyőolvasó használatával hatékonyabban

Bizonyára mindenkivel előfordult már számítógép használata közben, hogy nem a megszokott módon reagált a rendszerünk. Ha ilyenkor bárkitől segítséget kérünk, az első kérdés mindig az, hogy pontosan mit írt ki a számítógép, mit mondott a JAWS?

Ha olyan ablakban jelentkezik egy hibaüzenet, ahol csak egy ok, vagy egy bezárás gombot találunk, akkor használhatjuk a JAWS gomb+alt+w parancsot. Ekkor az egész ablak tartalma megjelenik a JAWS virtuális megjelenítőjében, ahonnan már kimásolhatjuk az érdekes részeket úgy, mintha egy szövegszerkesztőben lennénk. A JAWS gomb vagy az insert, vagy a caps lock billentyű.

Ha pedig egy folyamatot szeretnénk lépésről lépésre bemutatni, amikor fontos lehet az, hogy a gépen mi ezt csináltuk, a JAWS program erre azt mondta, hogy..., akkor használhatjuk a képernyőolvasó beszédelőzmények szolgáltatását. Ha lenyomjuk a JAWS gomb+szóköz, majd a h betűt, egy listába kerülünk, ahol a képernyőolvasó által kimondott utolsó 50 üzenetet tudjuk meghallgatni. A listában a lefelé vagy felfelé nyilakkal mozoghatunk. Ki is jelölhetünk bármit ebből a listából úgy, mintha egy szövegszerkesztőben lennénk.

E két módszer segítségével remélhetőleg mindenki eredményesebben tud majd segítséget kérni a jövőben.

Berkó Norbert

Mi történt a kutyaiskolában?

Kitűnő közlekedésbiztonsági vizsgát tett fővárosi nagyforgalmú utcákon Simon Szonja Dominika és Summer vakvezető kutya.

Szívből gratulálunk a párosnak!

Köszönjük Krausz Virágnak és Balázsnak a kölyöknevelő munkát!

Vizsgabírók: Nyíriné Kovács Mária, Juhászné Mályi Edit és roller (Roli), Rózsa Kata.

Kiképző: Gázsó Krisztina.

Rózsa Kata, Gázsó Krisztina, Renkó Zsuzsanna és József Anna az MVGYOSZ vakvezető kutya kiképzői részt vettek a két napos Maja Golob Workshop-on (2019.11.02-03.), mely a NEO Magyar Segítőkutya Egyesület szervezésében zajlott le. Köszönet érte!

A programon kiképzőink az alábbi témákban hallhattak tájékoztatást és láthattak gyakorlati bemutatókat:

- glutén-jelző kutya kiképzése
- vércukorszint-jelző kutya kiképzése
- epilepszia-jelző kutya kiképzése
- autista segítőkutya kiképzése

Schiff Mónika VKK vezető

Meghívók, közlemények, hirdetések

Költözés miatt szünetelnek a szolgáltatások

Ezúton tájékoztatunk minden érintettet, hogy az MVGYOSZ Budapest, Hermina út 47. alatti székházának felújítása 2020-ban megkezdődik. A felújítás idejére a székházban zajló összes tevékenységet egy ideiglenes telephelyen, a Budapest, Thököly út 105. szám alatt folytatja a szövetség. A költözés 2019 december második felében és 2020 januárjában zajlik majd. Ezért az MVGYOSZ székházában elérhető szolgáltatások 2019. december 12-ig vehetők igénybe.

Braille- és hangoskönyvet kölcsönözni, segédeszközt vásárolni, okostelefon használatot tanulni, jogi ügyekben segítséget kérni, stb. terv szerint 2020. február első hetében lehet majd ismét.

Angyal Gábor szakmai vezető

2020. évi munkaszüneti napok és áthelyezett munkanapok

Jövőre csupán két munkanap-áthelyezéssel kell tervezniük a munkáltatóknak és a munkavállalóknak. Az első hosszú hétvége 2020-ban a húsvéti időszakra esik majd, összesen hat hosszú hétvégével és két szombatra áthelyezett munkanappal lehet tervezni jövőre.

A 2020. évi munkarend a következőképpen alakul a munkaszüneti napokról rendelkező hatályos PM rendelet alapján:

Ünnepnapok, illetve pihenőnapok, a hozzájuk tartozó áthelyezett munkanapokkal 2020-ban:

január 1. szerda - Újév - pihenőnap

március 15. vasárnap - nemzeti ünnep - hétvége

április 10. péntek - nagypéntek - pihenőnap

április 13. hétfő - Húsvét - pihenőnap (4 napos hétvége)

május 1. péntek - munka ünnepe - pihenőnap (3 napos hétvége)

június 1. hétfő - Pünkösd - pihenőnap (3 napos hétvége)

augusztus 20. csütörtök - Államalapítás ünnepe - pihenőnap (4 napos hétvége)

augusztus 21. péntek - pihenőnap - pihenőnap

augusztus 29. szombat - munkanap - áthelyezett munkanap

október 23. péntek - 56-os forradalom ünnepe - pihenőnap (3 napos hétvége)

november 1. vasárnap - Mindenszentek - hétvége

december 12. szombat - munkanap - áthelyezett munkanap

december 24. csütörtök - szenteste - pihenőnap

december 25. péntek - Karácsony - pihenőnap

december 26. szombat - Karácsony - pihenőnap (4 napos hétvége)

2021. január 1. péntek - Újév - pihenőnap (3 napos hétvége)

Négynapos és háromnapos hétvégéből is három-három lesz majd 2020-ban, és két szombatra áthelyezett munkanappal kell majd számolni az augusztus 20-i, illetve a karácsonyi 4 napra nyúló hétvége kapcsán.

Pentz Edina

Koncert Látássérülteknek

Időpont: 2020. január 26. 17:00-18:00

Helyszín: Vakok Általános Iskolája Nádor terem (1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 39.).

Program ismertetése:

Magda Dávid orgonaművész, zeneszerző számos koncertet adott már pályája alatt, melyek között mindig kiemelt figyelmet szentelt a fogyatékkal élő embereknek. Jótékonyági keretek között elhangzott koncertjei többek között a vakok és gyengénlátók egyesületeinek (ország szerte) szóltak. Szeretné most ezt a hagyományt folytatni egy olyan négy részből álló koncertsorozattal, melynek egyik állomása Eger lesz. A programsorozatot

a Nemzeti Kulturális Alap támogatja, így természetesen ingyenes lesz mindenki számára.

A műsorra tűzött darabokat a fellépők összekötőszövegekkel kiegészítve fogják előadni. A koncerten elhangzó dalok ismert népdalfeldolgozások, vers megzenésítések, valamint könnyedebb lélegzetű szonok lesznek. Ezek mellett Magda Dávid zongorán és orgonán is fog játszani szóló darabokat. A koncert érdekessége az lesz, hogy csak magyar szerzők darabjai fognak felcsendülni.

Rövid életrajzok:

Hegyesi-Hudik Margit 1964-ben született Debrecenben. Tanulmányait Debrecenben és Budapesten végezte a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen magánének és szolfézs-karvezetés szakon. 1991 óta tanít Egerben az Eszterházy Károly Egyetem (2016-tól) ének-zene tanszékén hangképzést, kamaraéneket, szolfézszt és operairodalmat, 2003-tól főiskolai docensként. Előtte a debreceni Csokonai Színházban és a debreceni Kodály Kórusban töltött 5 évet énekesként kb. a tanulmányaival egy időben.

Magda Dávid 1984-ben született Egerben, 2009-ben diplomázott orgonaművész, tanár szakon a Szegedi Tudományegyetem Zeneművészeti Karán. 2012 és 2015 között Svédországban tanult a göteborgi Zeneművészeti Egyetemen, ahol egyházzene (BA) és improvizáció, előadóművész szakokon (MA) végzett. 2016-ban zongora előadóművész diplomát (BA) szerzett a Szegedi Tudományegyetem Zeneművészeti Karán. Jelenleg az egri Eszterházy Károly Egyetem óraadó tanára, ahol orgonát és improvizációt tanít, továbbá orgonát és zongorát tanít alapfokon Egerben a Farkas Ferenc Zeneiskolában. Számos versenyeredményt tudhat magának orgonából, valamint zeneszerzésből.

Műsor:

Kodály Zoltán: Ifjúság, mint sólyommadár, A csitári hegyek alatt,

Szőlőhegyen keresztül

Liszt Ferenc: Sanctus

Farkas Ferenc: A tündér

Kerekes János: Altató

Bartók Béla: Három csíkmegyei népdal

Magda Dávid: A régi panasz

Magda Dávid: A csillagok szerelme

Magda Dávid: Öt Prelúd – részlet

Solti Árpád: La Violetta belépője

Balogh Máté: Colombina belépője

Kövessen bennünket a közösségi portálokon is:

IMPRESSZUM

A folyóirat neve: **Vakok Világa**

Kiadó: **Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége**

Kiadó székhelye: **1146 Budapest, Hermina út 47.**

Felelős kiadó: **dr. Nagy Sándor, MVGYOSZ elnöke**

Felelős szerkesztő: **Sztakó Krisztina**

Tervezőszerkesztő: **Sebesi Éva**

Kapcsolat: **e-mail: vakokvilaga@mvgyosz.hu • www.mvgyosz.hu**

Adományszámla: **16200106-11512718 Adószám: 19002464-2-42**

Telefon: **+36 (1) 384-8440** Fax: **+36 (1) 384-5028**

Posta: **MVGYOSZ 1406 Budapest, Pf.: 44.**

Készült: **PrintPix Nyomda és Grafikai Stúdió**

Az újság előfizethető a kiadónál és az MVGYOSZ tagegyesületeinél.

ISSN 0209-6765

Előfizetési díj 1 évre (12 lapszám): **4620 Ft.**

„SEMMIT RÓLUNK NÉLKÜLÜNK!”

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA TÁMOGATJA
A FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ HONFITÁRSAINKAT!

A GYOD összege

2019. január 1-jétől bruttó

100 000 Ft

Az intézkedés több mint
18 ezer családot érint.

Az infokommunikációs akadálymentesítési pályázat közel 380 ezer fogyatékossgal élő honfitársunknak teszi könnyebbé az életet.

4 Mrd Ft

Segítőkutya-kiképzés támogatása

25,3 millió Ft

2017

45,3 millió Ft

2019

Nőtt a foglalkoztatási támogatás, 2019-ben már 365 akkreditált munkáltató részesül bérköltség-támogatásban:

42 Mrd Ft

2x

Duplájára emelkedett a fogyatékosügyi szervezetek költségvetési támogatása: 2010-ben 522 millió Ft, 2019-ben

1,114 Mrd Ft

Emelkedett az ápolási díj. Az intézkedés

33 ezer

családot érint.

Nőtt a megváltozott munkaképességű honfitársaink foglalkoztatási aránya: 2011-ben 18% volt, 2019-ben

41,6%

Új és használt gépjárműszerzési támogatás mozgáskorlátozottak részére.

5500 db

420 millió Ft

támogatás a jelnyelvi tolmácsszolgáltatások évenkénti működésére.

Megújult a Vakok Állami Intézetének budapesti központja, és átadták az új tatabányai központot is.

1+1,3 Mrd Ft

KORMÁNY

INFORMÁCIÓ

**MAGYARORSZÁG
JOBBAN TELJESÍT**